

Vlaams
Parlement

stuk **2183** (2012-2013) – Nr. 1
ingediend op 20 september 2013 (2012-2013)

Gedachtewisseling

over het Jaarverslag 2012
van de VRT en over het rapport 2012
van de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM)

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door de heer Bart Tommelein

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Philippe De Coene.

Vaste leden:

de heer Paul Delva, mevrouw Els Kindt, de heren Johan Verstreken, Veli Yüksel;
de heren Johan Deckmyn, Chris Janssens, Wim Wienen;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Jo De Ro;
de heren Philippe De Coene, Chokri Mahassine;
mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck, de heer Marius Meremans;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Plaatsvervangers:

de dames Vera Jans, Tinne Rombouts, de heer Johan Sauwens, mevrouw Katrien Schryvers;
de heren Frank Creyelman, Jan Penris, Wim Van Dijck;
de heren Peter Gysbrechts, Bart Tommelein;
mevrouw Yamila Idrissi, de heer Jan Roegiers;
de heren Wilfried Vandaele, Kris Van Dijck;
mevrouw Ulla Werbrouck;
de heer Luckas Van Der Taelen.

INHOUD

I. Uiteenzetting door mevrouw Peggy Valcke, VRM	4
II. Vragen van de commissieleden en bespreking	6
III. Uiteenzetting door de VRT	6
1. Inleiding door de heer Luc Van den Brande	6
2. Presentatie van het Jaarverslag 2012 door mevrouw Sandra De Preter ...	8
3. Toelichting van de financiële resultaten door de heer Willy Wijnants.....	15
IV. Vragen en bemerkingen van de commissieleden.....	20
1. Vragen en bemerkingen van de heer Bart Tommelein	20
2. Vragen en bemerkingen van de heer Veli Yüksel	23
3. Vragen en bemerkingen van de heer Wim Wienen	25
4. Vragen en bemerkingen van de heer Wilfried Vandaele	27
5. Vragen en bemerkingen van de heer Jurgen Verstrepen.....	27
6. Vragen en bemerkingen van de heer Bart Caron	29
7. Vragen en bemerkingen van de heer Philippe De Coene	30
V. Antwoorden van de VRT en bespreking	32
Gebruikte afkortingen	38

Op 2 juli 2013 organiseerde de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media een gedachtewisseling over het Jaarverslag 2012 van de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie en het rapport 2012 van de Vlaamse Regulator voor de Media.

I. UITEENZETTING DOOR MEVROUW PEGGY VALCKE, VRM

De heer *Philippe De Coene*, voorzitter, maakt graag een bemerking voorafgaand aan de presentatie. Hij betreurt dat de relevante informatie een dag voor de commissievergadering in de media ter sprake kwam en gepubliceerd werd op de website van de VRM.

De heer *Bart Tommelein* steunt de opmerking en geeft de VRT een pluim omdat die het principe naleefde om het parlement de primeur te gunnen.

Ook de heer *Jurgen Verstrepen* volgt deze redenering en twijfelt aan het nut van de presentatie van de VRM.

Mevrouw *Peggy Valcke*, lid van de algemene kamer van de VRM, zal de boodschap overbrengen. Ze weerlegt wel dat de presentatie niet zinvol zou zijn. De publicatie vooraf moest het mogelijk maken de bespreking interactiever te maken en meer diepgang te geven.

De spreekster brengt eerst in herinnering hoe de VRM het toezicht uitoefent en gaat dan in op een aantal bevindingen. Het toezicht beperkt zich tot de inhoudelijke – strategische en operationele – doelstellingen van de VRT en gaat niet over budgettaire of financiële performantiecriteriën of indicatoren. Het voorliggende rapport is gestoeld op tussentijdse rapporten van de VRT aan de VRM doorheen het jaar 2012, die verfijnd werden waar nodig. In datzelfde jaar is daaromtrent een afsprakenkader tot stand gekomen en gevalideerd.

De VRT levert zowel cijfergegevens als beschrijvende passages. De cijfers zijn gebaseerd op de PPM-studie, SIM-gegevens en data van de VRT-studiedienst. De VRM neemt ze niet zonder meer over maar doet onder meer steekproeven, bijvoorbeeld voor de strategische criteria voor radio en televisie in juni en november 2012.

De voornaamste conclusie uit de resultaten voor 2012 luidt dat de VRT voor het overgrote deel de doelstellingen haalde. Voor enkele onderdelen schoot de VRT tekort, met name inzake gesproken ondertiteling en teletekstondertiteling, Nederlandstalige muziek op Radio 1 en Radio 2, het uitzenden van wekelijkse cinefiele en internationale films op Canvas, Vlaamse televisieproducties en coproducties ten opzichte van de totale output van programma's en streefcijfers het aantal personen met een handicap en nieuwe Vlamingen binnen het personeelsbestand.

De VRT moet de zes miljoen Vlamingen maximaal bereiken. Op het vlak van bereik scoort de openbare omroep goed, met een cijfer van 96,6 percent, ten opzichte van het streefcijfer inzake algemeen mediabereik van 90 percent. Voor radio haalt de omroep 79,8 percent, daar waar de doelstelling 70 percent vooropstelt. Ook binnen de relevante doelgroepen worden de doelen gehaald. Ook voor televisie wordt het streefcijfer meer dan gehaald met een score van 89,2 percent van de kijkers op weekbasis bij een streefcijfer van 75 percent. Voor het online-aanbod haalt de VRT 58,1 percent in plaats van de vooropgestelde 40 percent.

Wat het aanbod betreft voor de groep van personen met een auditieve of visuele beperking, worden specifieke criteria gehanteerd. Het aanbod voor blinden en slechtzienden moet in een zeker percentage gesproken ondertiteling voorzien en daar schort nog iets. Slechts 88 percent van de programma's van de nieuwsdienst werd van gesproken ondertite-

ling voorzien. Terzake werkte met ingebrande ondertiteling en daar wrong het schoentje voor de overige 12 percent.

Voor mensen met een auditieve beperking is in de beheersovereenkomst opgenomen dat 95 percent van de programma's ondertiteld dient te zijn. Met uitzondering van hosting, trailering en commerciële communicatie wordt het streefcijfer net niet gehaald met 94 in plaats van 95 percent.

Wat betreft Vlaamse producties en Nederlandstalige muziek zijn de doelstellingen vastgelegd op 25 percent van de muziektijd op radio. Het streefdoel wordt gehaald voor het algemene cijfer met 25,2 percent. Voor Radio 1 en Radio 2 afzonderlijk is dat niet het geval en komt men uit op respectievelijk 12,7 percent in plaats van 15 percent en 27,7 in plaats van 30 percent.

De kernopdrachten van de VRT zijn nieuws, cultuur en educatie. De VRT moet nieuws en duiding brengen voor alle Vlamingen. Dat houdt in dat met het nieuws op de radio dagelijks 80 percent van de VRT-luisteraars wordt bereikt en met het journaal 60 percent van de VRT-kijkers op televisie. Die resultaten blijken zeer goed met respectievelijk 95 percent en 72,3 percent.

Op het vlak van cultuur is de score ook goed. Eén element ging niet door: het Cultuursalon dat jaarlijks zou moeten worden georganiseerd in het kader van de samenwerking met culturele partners en de culturele opdracht van de VRT. Reden voor de annulatie was een gebrek aan belangstelling. Er wordt aan alternatieven gewerkt. Dat voor 2013 zou in elk geval gerealiseerd worden, stelt de spreker.

De VRT heeft tevens een belangrijke educatieve opdracht inzake mediawijsheid en in het bijzonder ten aanzien van jongeren. De openbare omroep blijkt het in dat verband goed te doen: 37,5 percent van de Vlamingen in plaats van de vooropgestelde 25 percent wordt op weekbasis bereikt met een gevarieerd gamma van educatieve programma's. Er is ook een actieplan Mediawijsheid ontwikkeld en er zijn in samenwerking met Ketnetprogramma's en via de Ketnetwebsite heel wat acties opgezet ten aanzien van kinderen en jongeren. Ook voor 2013 staat er nog heel wat op het programma, verzekert mevrouw Valcke.

Wat betreft productiestrategie, creativiteit en efficiëntie, is het in eerste instantie essentieel dat de VRT over een sterk intern productiehuis kan beschikken. Tegelijk moet de openbare omroep ook bijdragen tot een sterke Vlaamse audiovisuele productiesector. Met betrekking tot de verplichting om nieuws- en duidingsprogramma's intern te produceren, blijkt er geen probleem. Ook radioprogramma's worden altijd intern geproduceerd, hoewel het streefcijfer 90 percent voorhoudt. Bij de televisieprogramma's moet minstens 25 percent extern geproduceerd worden, maar daar is 30 percent gemeten. Exclusiviteitscontracten zijn uit den boze en dat blijkt ook gerespecteerd. Er zijn wel een aantal strategische partnerschappen afgesloten, maar dat kan. Samen met het VAF zijn 21 coproducties opgezet.

De VRT moet ook bijdragen tot het uitstralen van de Vlaamse identiteit en derhalve 65 percent van de totale output aan Vlaamse televisieproducties wijden. Daarin scoort de VRT iets lager. Volgens de openbare omroep zou dat te wijten zijn aan het feit dat er op Canvas een extra tijdsslot moest worden voorzien tussen zes en acht uur. Dat is voornamelijk opgevuld met buitenlandse programma's, maar dat zou geremedieerd worden voor 2013.

Op het gebied van creativiteit en efficiëntie moet de VRT de nodige deskundigheid aan de dag leggen. Zo moet de omroep in de samenstelling van het personeelsbestand zorgen voor een weerspiegeling van de diversiteit in de samenleving: minstens 1 percent moet

afkomstig zijn uit de categorie personen met een handicap, 2,5 percent uit de categorie nieuwe Vlamingen en een zeker percentage moet uit vrouwen bestaan. De resultaten ter zake bleken niet goed op te meten en zijn derhalve niet betrouwbaar. Er werd een vrijwillige, niet-anonieme enquête gehouden onder het personeel, waarbij de respons slechts een 55 percent bedroeg. De VRM oordeelde dat de vooropgestelde parameter niet gehaald is, maar het gaat dus veeleer om een gebrek aan voldoende betrouwbare gegevens. De VRT streeft ernaar een betere meetmethode daarvoor te vinden.

De aanbevelingen van de VRM blijven beperkt. Er wordt regelmatigere monitoring aangeraden om mankementen of tekortkomingen nog sneller vast te stellen en aan te pakken. De VRM wil daartoe graag een permanent meetsysteem uitgebouwd zien. Algemene conclusie is wel dat het gros van de streefcijfers gehaald wordt.

II. VRAGEN VAN DE COMMISSIELEDEN EN BESPREKING

De heer *Jo De Ro* wil weten of de VRT binnen het algemene percentage van bereikte Vlamingen, namelijk 96,6 percent, ook de doelgroep daarbinnen van nieuwe Vlamingen even goed bereikt. Hoe is men tot de respectieve cijfers daarover gekomen? De heer *De Ro* vraagt zich of men na een snelle berekening kan concluderen dat ook meer dan de helft van de Vlamingen met een ander taal of van andere origine bereikt worden. Misschien gaat dat aspect in de meting verloren.

De heer *Jurgen Verstrepen* las op pagina 13 van het rapport dat uit de ENA-studie in opdracht van de VRT is gebleken dat nieuwe Vlamingen wel nieuwsgierig blijken, maar eerder kiezen voor media van hun land van herkomst. Dat staat haaks op het vermelde gemiddelde van 96,6 percent algemeen bereik, waaronder die groep dan zou moeten ressorteren.

Volgens mevrouw *Peggy Valcke* gaat het om gemiddelden over de hele bevolking en wordt er niet specifiek nagegaan of er binnen die marges ook doelgroepen worden bereikt. Voor radio en televisie gebeurt dat dan verder wel voor de doelgroepen die in de beheersovereenkomst zijn afgebakend. Het lijkt haar gevaarlijk om op basis van die cijfers de conclusie te trekken dat er ook een bepaald aantal allochtonen wordt bereikt. Ze stelt dat er doorgaans wordt gewerkt op basis van representativiteit bij dergelijk onderzoek en dat men er dan kan van uitgaan dat daar ook nieuwe Vlamingen bij zitten. De spreker veronderstelt dat de VRT meer toelichting kan verstrekken bij de methodologie achter de cijfers.

III. UITEENZETTING DOOR DE VRT

1. Inleiding door de heer *Luc Van den Brande*

De heer *Luc Van den Brande*, voorzitter van de raad van bestuur van de VRT, huldigt het principe van voorrang voor het parlement vooraleer de media worden betrokken. Bij de introductie spreekt hij meteen ook zijn waardering uit voor de veertig jaar inzet van de heer *Willy Wijnants*, algemeen directeur Algemene Diensten van de VRT, die op 1 september 2013 op pensioen gaat en dus voor de laatste keer een presentatie van de financiële kant voor zijn rekening neemt.

De heer *Van den Brande* herinnert aan de bekommernissen die bij de voorstelling van het vorige jaarverslag werden geuit over het veranderende landschap met nieuwe spelers en wat dat zou teweegbrengen. De resultaten noemt hij meer dan behoorlijk. Hij meent ook te mogen stellen dat de VRT zich ten volle heeft kunnen handhaven en zijn positie heeft waargemaakt in 2012 ondanks de nieuwe spelers en herijkte aandeelhouderschappen.

2012 was het jaar van de nieuwe beheersovereenkomst. Er zijn een aantal nieuwe klemtonen gelegd. Meer dan ooit is afgesproken dat de openbare omroep er moet zijn voor alle Vlamingen en voor al wie in Vlaanderen woont. Alle bevolkingsgroepen moeten zich aangesproken voelen door het aanbod van de VRT. Dat behelst onder meer de groep mensen met een beperking die het moeilijk maakt te capteren wat wordt aangeboden, zoals slechthorenden en slechthzienden. Er is gehamerd op specifieke aandacht voor kinderen, jongeren en buitenlanders. Voor de heer Van den Brande schuilt daarin ook de essentie van de discussie over het derde kanaal. Het doel voor de VRT was een homogeen kindernet en een kanaal gericht op doelgroepen. Het aandeel is daarbij niet de primaire betrachting, maar wel het bereik bij de vooropgestelde doelgroepen. De spreker stipt daarbij nog aan wat een uitdagende opdracht het is om de doelgroep van jongeren tussen 12 en 18 jaar en die leefwereld te vatten.

De VRT heeft zich ook met volle overtuiging ingezet om een aanbod voor buitenlanders die in Vlaanderen wonen, tot stand te brengen zoals vooropgesteld. Zo is het programma Fans of Flanders een succes gebleken, met ongeveer 100.000 kijkers per week op Eén, Canvas en OP12 samen – met de aangeboden lus. De heer Van den Brande is ervan overtuigd dat het concept moet worden doorgezet, versterkt en kwalitatief aangehouden.

Andere kernpunten van de beheersovereenkomst zijn het aspect kwaliteit en de nadruk op deontologie. Dat laatste is volgens hem een bijzondere opdracht.

Ook het neerzetten van een duidelijk Vlaams profiel is essentieel. De naamswijziging in de tweede helft van de jaren 90 naar VRT was daarin een eerste kordate stap, die niet overal op applaus is onthaald, maar wel uit volle overtuiging is gezet.

De digitale evolutie blijft cruciaal. Naast radio en televisie behoren volgens de heer Van den Brande ook het internet en mobiele apparaten tot de opdracht van de VRT. Daarnaast moet er veel aandacht naar cultuur gaan en moet er ruimte gecreëerd worden voor en invulling gegeven worden aan de samenwerking met andere omroepen in Vlaanderen. Dat sluit eigenheid niet uit.

De eeuwige vraag blijft of de openbare omroep nu te veel of te weinig middelen krijgt. Het oordeel varieert volgens de heer Van den Brande. Uit de beheersovereenkomst blijkt volgens hem duidelijk de wil van de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement om de juiste middelen aan te reiken om de opdracht van de openbare omroep te kunnen vervullen. Ondanks alle afspraken in het verleden en het engagement in de beheersovereenkomst wat betreft de bedragen die noodzakelijk zijn om de opdracht te vervullen, is ook bij de VRT in de afgelopen periode gesnoeid. Zo zijn voor 102,2 miljoen euro aan besparingen gerealiseerd in de periode van 2007 tot en met 2011. In een Europese vergelijking komt de VRT daarmee in de kopgroep van de drie grootste bespaarders van alle openbare omroepen. Dat moet voldoende aantonen dat men verantwoordelijk met de middelen omspringt. De besparingen zijn gerealiseerd vanuit een streven naar efficiëntiewinst, door processen in te zetten en dankzij een door het management op oordeelkundige wijze doorgevoerde transformatie. Het uitgangsprincipe is altijd het solidariteitsconcept geweest: als iedereen een inspanning moet leveren, dan ook de openbare omroep. Dat gebeurt altijd binnen de grenzen van het waarborgen van het basisaanbod en de kwaliteit.

Uit de cijfers in de beheersovereenkomst blijkt dat al in 2012 en ook al in de loop van 2013 besparingen zijn gebeurd. De inspanningen sinds 2007 en in het bijzonder in 2010 en 2011 hebben nooit belet dat de VRT zijn opdracht effectief vervult.

De heer Van den Brande vindt het boeiend om een vergelijking te maken van wat in vergelijkbare Europese landen bij de overheid wordt besteed aan het omroepbestel. De kost-

prijs per mediagebruiker in middelgrote landen in West-Europa en Scandinavië wordt met enkele voorbeelden geduid: Zwitserland, 167 euro; Noorwegen, 126 euro; Oostenrijk, 117 euro; Denemarken 93 euro; Zweden, 81 euro; Finland, 80 euro, Ierland, 76 euro en Vlaanderen 66,6 euro. Met de vermelde cijfers wil de spreker een beroep doen op de intellectuele en beleidsmatige eerlijkheid om vast te stellen dat men in Vlaanderen niet die grote massa uitgeeft, maar wel blijft streven naar een optimaal aanbod en een goede kwaliteit, en dat op een zuinige en weloverwogen manier.

De openbare omroep moet zowel intern als extern transparant zijn. De heer Van den Brande stelt dan ook tevreden vast hoeveel bijkomende informatie jaar na jaar aan het parlement ter beschikking wordt gesteld. Het parlement wordt door de openbare omroep intussen beschouwd als eerste partner en niet langer als moeilijke factor in het beleid van de omroep. Het jaarverslag is opnieuw een toonbeeld van externe transparantie. Een ander voorbeeld van transparantie vond zijn beslag in een toevoeging aan de bedrijfswebsite. Externe transparantie is alleen mogelijk als ook intern de transparantie optimaal is. Ook dat is intussen grotendeels waargemaakt.

Duidelijke richtlijnen en afspraken inzake het bewaken van de neutraliteit en objectiviteit van de openbare omroep zijn essentieel. Een heldere definitie van het begrip objectiviteit maakt deel uit van de deontologie. In het Cultuurpact wordt vooropgesteld dat er gehandeld moet worden in een geest van objectiviteit. Specifiek voor de nieuwsdienst is het van belang dat er afspraken gemaakt zijn. Het programmacharter speelt daarbij eveneens een rol.

Geloofwaardigheid en vertrouwen zijn sleutelfactoren voor de positie van de openbare omroep. Uit een aantal onderzoeken blijkt dat de VRT door een hoog percentage Vlamingen wordt beschouwd als de betrouwbaarste informatiebron. Actualiteitsprogramma's spelen daarin een belangrijke rol.

Tot slot gaat de heer Van den Brande in op het vooruitzicht van nieuwe huisvesting, dat in 2012 gelanceerd werd. Er is beslist, rationeel en principieel, dat het grootste cultuurinstituut van Vlaanderen zijn stek in Brussel moet kunnen houden. Er is een dubbelspoor ingezet. Enerzijds is een concurrentiedialoog opgestart waarbij mensen en groepen de mogelijkheid kregen om voorstellen te doen. Tegelijk is een spoor gevolgd waarbij men wilde nagaan of het mogelijk zou zijn op de Reyerssite te blijven. De VRT vraagt geen bijkomende middelen van de Vlaamse overheid, en zal op basis van eigen middelen de investering doen – voor zover niet bijkomend bespaard wordt. Er wordt bij de beslissing rekening gehouden met economische, ecologische en ruimtegebonden factoren, die ook een grondslag zullen vinden in een architectuurwedstrijd. De omvang van het project vergt een uitgestippeld tijdsplan. De huisvesting moet vooral ook een krachtig teken zijn en de valorisatie van de gronden op het gebied Reyers zal gebeuren op basis van een grondbank die daartoe wordt opgezet.

De heer Van den Brande herinnert aan de beslissing van een Europese lidstaat om de openbare omroep uit de ether te halen. Hij heeft daartegen gereageerd omdat hij ervan overtuigd is dat een kwaliteitsvolle, gefocuste en breed uitgebouwde openbare omroep een maatschappelijk en democratisch belang dient. De voorzitter van de raad van bestuur van de VRT is dan ook zeer blij met de ondersteuning van het beleid door het parlement, dat ook de middelen aanreikt om dat beleid te voeren. Dat alles laat een volkomen transparantie en samenwerking toe.

2. Presentatie van het Jaarverslag 2012 door mevrouw Sandra De Preter

Mevrouw *Sandra De Preter*, gedelegeerd bestuurder van de VRT, licht een aantal resultaten uit het Jaarverslag 2012 toe. Er waren talrijke strategische en operationele doelstel-

lingen te halen. Tegelijk beleefde de VRT ook een spannend jaar op televisiegebied, door de vele veranderingen op de mediamarkt. Terugkijkend is mevrouw De Preter tevreden. Financieel zijn de doelstellingen waargemaakt en ook een groot deel van de inhoudelijke doelstellingen zijn bereikt. Ze dankt voor de positieve resultaten in de eerste plaats het personeel van de VRT.

Vooraleer in de concrete resultaten te duiken, zoomt mevrouw De Preter in op een aantal grote trends in het Vlaamse medialandschap. Ze kan drie vaststellingen onderscheiden. Ten eerste blijven televisie en radio enorm belangrijk, zelfs onder druk van de vele wijzigingen en evoluties inzake digitalisering. Als tweede element haalt ze aan dat de impact van het onlinegebeuren onvermijdelijk toeneemt. Ten derde zijn er ook belangrijke indicaties voor een veranderend mediagebruik bij jongeren.

Mevrouw De Preter bespreekt een grafiek over het bereik van diverse mediatypes. De rode lijn staat voor de stabiele, bijna 99 percent van televisie. Daaronder staan respectievelijk de weekbladen in groen, radio in blauw, dagbladen met een bruine dalende lijn, net als de maandbladen die echt zwaar onder druk staan en tot slot het bereik van internet dat danig toeneemt.

Over de impact van het uitgesteld kijken worden vaak vragen gesteld. Het heeft geen echte invloed op het live kijken. Dat is stabiel met ongeveer 2 uur en 40 minuten per dag. Er is wel een verdubbeling van het uitgesteld kijken, dat als een extra service wordt beschouwd. De totale tijdsbesteding aan televisiekijken neemt daardoor toe.

Gemiddeld wordt 20 percent van de mediatijd van de Vlaming besteed aan het bezoeken van websites en het gebruik van sociale media. Dit cijfer komt uit de MEMO-studie die de VRT liet uitvoeren in 2012 en die het mediagebruik van de Vlaming heeft bekeken uur per uur. Het gebruik van websites en sociale media stonden tien jaar geleden quasi op nul. Het behelst geen verschuiving, maar veeleer een bijkomend gebruik. Het gebruik van televisie en radio situeert zich respectievelijk vooral 's avonds en overdag.

Bij jongeren tekent zich wel een belangrijke verschuiving in gebruik af. De doelgroep tussen 16 en 24 jaar blijkt 37 percent van zijn mediatijd te besteden aan websites en sociale media. 18 tot 24-jarigen consulteren vaker nieuwsitems online, via websites, tablets en iPhones. Het is minstens even belangrijk geworden als het vernemen van nieuws en informatie via radio en televisie. Algemeen lijkt er weinig beweging in het gebruik te zitten, maar bij nader toezien zit er wel degelijk verschuiving in bij jongere doelgroepen.

De MEMO-studie ging ook na hoe het aantal persoonlijke accounts bij YouTube, Facebook of Spotify geëvolueerd is. Zowat 92 percent van de Vlaamse jongeren tussen 16 en 24 jaar heeft een Facebookaccount, terwijl dat cijfer voor de Vlaming gemiddeld op 62 percent ligt.

Mevrouw De Preter licht verder de volgende cijfers uit het Jaarverslag 2012 toe. In termen van marktaandeel heeft de omroep voor radio 60,6 percent gehaald in 2012 tegenover 60,9 percent in 2011. Dat is vrij stabiel. Het marktaandeel bij jongeren is versterkt, vooral via MNM dat 9,7 percent haalt tegenover 8,9 percent in 2011. Studio Brussel haalde 12,2 percent tegenover 11,9 percent. Radio 2 behoudt zijn marktleiderspositie met 28,7 percent.

Het marktaandeel voor televisie is algemeen quasi bestendig met 42,8 percent tegenover 42,9 percent in 2011. Er zijn onderliggend wel een aantal verschuivingen te constateren. Zo leverde Eén 2 percent in in 2012, wat werd goedgemaakt door Canvas en Ketnet. Een belangrijke trend blijkt uit het fundamenteel toenemende aandeel van de zogenaamde an-

dere zenders. Het gaat dan om nichekanalen die voor een specifiek publiek gemaakt zijn, zoals Discovery Channel, National Geographic enzovoort. Dat aandeel is opgelopen van 13 percent tot 15 percent in 2012.

In het kader van de doelstellingen van de beheersovereenkomst overloopt mevrouw De Preter een reeks elementen. Een eerste belangrijke doelstelling is het bereiken van een groot publiek. De resultaten zijn over een langere termijn geschetst om de evolutie te kunnen inschatten. Het bereik op maandbasis van de verschillende VRT-media bedroeg 96,6 percent van de totale bevolking. In de beheersovereenkomst worden ook doelstellingen per doelgroep opgelegd en gedefinieerd. Al die subdoelstellingen zijn ook gehaald.

Het effectieve bereik bij nieuwe Vlamingen meten, ligt iets moeilijker. Niet elke nieuwe Vlaming definieert zichzelf op die manier. De spreekster vindt dat ook terecht, al bemoeilijkt dat de meting. Er zijn wel metingen gebeurd bij Turkse, Marokkaanse en Poolse Vlamingen. Er blijkt een substantieel bereik aanwezig, maar toch in mindere mate. Een inhaalbeweging is nog nodig.

Ook qua bereik van de radiokanalen blijft de VRT over de jaren heen vrij stabiel. De norm van 70 percent wordt bereikt en zelfs overschreden. Voor televisiekanalen haalt de VRT op weekbasis 89,2 percent van de Vlamingen, op een stabiele manier, en boven de norm van 75 percent.

Voor het onlinegebeuren ligt de norm op 40 percent per maand. Er is een stijging vast te stellen, wat vrij logisch is. Mevrouw De Preter merkt meteen ook op dat de meetmethode voor de jaren 2009 en 2010 anders was, maar dat een stijging verondersteld kan worden.

Mevrouw De Preter beschrijft het aandeel van smartphone- en tabletgebruikers bij een bezoek aan de website van de VRT. In 2012 bezocht 13 percent van de bezoekers de website via smartphone. Dat impliceert een forse stijging tegenover 2011. Die lijn tekent zich echter nog scherper af bij de tabletgebruikers, die intussen al bijna 10 percent beslaan tegenover slechts 3,6 percent in 2011. Met die evolutie dient rekening te worden gehouden.

Het bereik van nieuws en informatie op televisie blijkt stabiel en behoorlijk boven de norm van 60 percent met 72 percent. Ook voor radio wordt al jaren een hoog bereik genoteerd, dat aanhoudt, en ruim boven de norm van 80 percent ligt.

In de beheersovereenkomst werd de norm voor het bereik met de cultuurprogramma's opgetrokken van 20 naar 25 percent. Dat en ook alle zeer concrete operationele doelstellingen ter zake zijn grotendeels waargemaakt.

Met betrekking tot educatie kan de VRT bogen op een vrij stabiel bereik. De norm van 25 percent werd meer dan gehaald, met 37,2 percent.

Bij het bereiken van specifieke doelgroepen, wordt diversiteit heel belangrijk. Dat aspect werd op directieniveau expliciet toegewezen aan de algemeen directeur productie. De diversiteitsdoelstelling is in 2013 meegenomen in de individuele doelstellingen van het integrale management. Het principe zit derhalve structureel verankerd. In 2012 is ook het diversiteitscharter geactualiseerd onder de noemer 'Iedereen verschillend, iedereen welkom'. Het uitgangspunt is ook het einddoel van het VRT-beleid: de VRT is van iedereen in Vlaanderen, van alle Vlamingen. Dat moet gebeuren op basis van drie pijlers.

In eerste instantie wordt er gemeten om zoveel mogelijk objectieve gegevens te verzamelen. De meetmethodes worden jaar op jaar herhaald om ook evoluties in kaart te kunnen brengen. Dat gebeurt voor het bereik, maar ook voor de schermaanwezigheid.

De metingen zijn het fundament voor het overleg met de diverse belangengroeperingen. Samen met die groeperingen worden actieplannen opgesteld. Voor 2013 is een actieplan vastgelegd dat in grote lijnen het vorige volgt, maar bijkomend de streefcijfers uit de beheersovereenkomst niet langer algemeen voor de VRT wil bereiken, maar voor elk net afzonderlijk.

Er is ook in kwalitatieve opvolging voorzien omdat behalve de cijfers ook het verhaal telt. Zo moeten Vlamingen van vreemde origine niet alleen in beeld gebracht worden als het over de vreemdelingenproblematiek gaat, maar kunnen ze net zo goed als experts aantreden in nieuws- en duidingsprogramma's. Het volgende actieplan zal zich ook meer richten op personen met een handicap.

Mevrouw De Preter gaat dieper in op het specifieke aanbod voor slechthorenden en slechtzienden. Een eerste reeks met audiodescriptie, namelijk Witse, is uitgezonden ten behoeve van slechtzienden. In het najaar volgde de serie Wolven. Via teletekst 889 wordt gesproken ondertiteling aangeboden. Het integrale aanbod van de VRT is intussen voorzien van gesproken ondertiteling, behalve het programma Terzake. Dat heeft te maken met het productieproces waarbij de ondertiteling onmiddellijk door de redactie zelf in het beeld ingebrand wordt. Tegen eind 2013 zal dit volledig opgelost worden.

Wat het aanbod voor slechthorenden betreft, toont een grafiek aan dat de ondertitelingsnorm van de beheersovereenkomst, namelijk 95 percent, net niet gehaald wordt met toch 94 percent. In 2008 werd in 444 uur ondertiteling voorzien en dat is intussen wel opgelopen tot 672 uur. Tegen eind 2013 zal de norm zonder problemen gehaald worden.

Voor Vlamingen in het buitenland is er een divers aanbod voorhanden. Radio kan via internet beluisterd worden en via satelliet zijn Radio 1 en 2 te ontvangen. Voor televisie is er BVN en de nieuwsprogramma's kunnen via het internet bekeken worden als de VRT de rechten heeft. Dat is doorgaans het geval, behalve bij sommige programma's waarin buitenlandse reportages zijn opgenomen. Alle sites zijn te consulteren in het buitenland. Voor buitenlanders in Vlaanderen is er het multiplatformaanbod Fans of Flanders, via OP12, Canvas en Eén en via de website. Wekelijks bereikt men er al 100.000 kijkers mee.

Voor jongeren is gewerkt aan een specifiek nieuwsaanbod via MNM en Studio Brussel, met een eigen nieuwsstroom, een eigen stem en een eigen format. De resultaten zijn veelbelovend. Jongeren blijken 20 percent minder weg te zappen dan eerder. Meer dan andere Vlamingen gebruiken jongeren ook mobiel internet en sociale media. De openbare omroep heeft daaraan heel gericht aandacht besteed.

Mevrouw De Preter benadrukt dat OP12 geen generalistisch televisienet is. Vergelijkingen met generalistische netten zoals Eén of Canvas gaan dan ook niet op. OP12 biedt de ruimte om specifieke doelgroepen beter te benaderen en welomlijnde thema's aan te bieden. Kinderen kunnen ongestoord tot 20.00 uur televisiekijken. Het bereik van Ketnet is in 2012 toegenomen tot 58 percent, een stijging van 6 percent tegenover 2011. Ook de tevredenheid bij kinderen en ouders is gunstig geëvolueerd.

De beheersovereenkomst stelde wat betreft het aanbod op OP12, voor 2012 geen eisen wat betreft jongeren, maar de VRT is toch al van start gegaan met een zeker aanbod. In 2012 bereikte men zo al 10 percent van de jongeren tussen 12 en 20 jaar.

Cultuurliefhebbers komen zeer goed aan hun trekken op het derde kanaal. De Koningin Elisabethwedstrijd kon in 2012 bogen op bijna 200.000 kijkers, een forse stijging. In 2013 is dat intussen al opgelopen tot 265.000 kijkers via OP12. De kijkcijfers voor Rock Werchter zijn van dezelfde grootteorde.

Ook een tiental kleinere sporten kwam aan bod op het derde kanaal. De Paralympics werden uitgezonden, naast volleybal, tennis, atletiek, golf, handbal en snowboarden. Voor volleybal werden gemiddeld per wedstrijd bijna 7000 kijkers geregistreerd over 16 wedstrijden.

Een aantal domeinen behoren tot de kernopdracht van de VRT. In eerste instantie is dat om nieuws en duiding voor een breed publiek toegankelijk te maken en om snel onafhankelijke en onpartijdige berichtgeving ter beschikking te stellen. Het publiek snel en nauwkeurig informeren is primordiaal voor de openbare omroep. Dat doet de VRT-nieuwsdienst via een groot gamma aan programma's op de diverse platformen – radio, televisie en internet.

De belangrijkste investering van 2012 was de ontwikkeling en ingebruikname van de Canvasstudio. Van daaruit kunnen alle studio-informatieprogramma's van Canvas worden uitgezonden. Dat betekent een aanzienlijke verbetering qua efficiëntie. Het biedt tevens de mogelijkheid om heel gemakkelijk op de actualiteit in te spelen.

Mevrouw De Preter vestigt graag ook de aandacht op het verkiezingsaanbod dat de VRT-nieuwsdienst in 2012 heeft verzorgd. De vragende partij vindt ze een markant voorbeeld van expliciete burgerbetrokkenheid en interactiviteit. Men kon er concrete beleidsvoorstellen indienen. Er kwamen veel reacties op, ook van politici.

Er is voorts ook geïnvesteerd in onderzoeksjournalistiek. Dat wil de VRT blijven doen. Panorama bracht dertien eigen reportages, onder meer over zwart geld in het voetbal, gaybashing, Uplace enzovoort.

Vervolgens gaat de spreker in op het uitgebreide cultuuraanbod. Het werd op verschillende niveaus gebracht, van breed en impliciet tot verdiepend en expliciet. Het cultuursalon werd in essentie door de VRT wel georganiseerd: het thema en de locatie waren vastgelegd en de uitnodigingen waren verstuurd. Op de bewuste dag haakte de cultuursector echter massaal af, wegens de zware besparingen die op dat moment voor de sector zijn aangekondigd. Het salon is derhalve niet als dusdanig doorgezet. Er is in 2012 wel een alternatief ontwikkeld. De VRT heeft verschillende culturele sectoren ontmoet en er is uiteindelijk in consensus besloten dat er verbetering mogelijk was. Zo is men ertoe gekomen dat vanaf 2013 er tweemaal per jaar een cultuursalon zal worden georganiseerd, maar dan sectorgericht. Er wordt ook een meer strategisch overleg op het getouw gezet met de belangrijke cultuurhuizen, met als doel verder in de tijd te kijken.

Voor het cultuuraanbod in de breedte is signaleren heel belangrijk. De beheersovereenkomst vraagt om in de journaals dagelijks één cultuuritem te integreren. In 2012 werden in de journaals meer dan 530 cultuurpunten gebracht. Het signaleren van culturele evenementen bij een ruimer publiek vindt de VRT dermate belangrijk, ook in programma's zoals Vlaanderen Vakantieland, Café Corsari of De madammen op Eén. Daarnaast waren er de specifieke cultuurprogramma's zoals Man over woord, Belpop, Nekkanacht, de Radio 1-sessies, Friedl op Radio 1 en het thematisch aanbod via Klara en Cobra.be.

Tijdens de laatste jaren is voor ongeveer 40 percent geknipt in de sportrechten. De openbare omroep acht het wel van belang om het sportaanbod op het huidige niveau aan te houden. De VRT is vooralsnog de enige omroep die ook de kleinere sporten voldoende aan bod laat komen. Bovendien is de openbare omroep de enige garantie voor de uitzending van bepaalde sportevenementen op een open net. Sommige daarvan zijn commercieel niet voldoende interessant of haalbaar en kunnen vaak ook enkel verworven worden in EBU-verband, de vereniging van Europese radio- en televisieomroepen. Dat is bijvoorbeeld het geval voor de Olympische Spelen.

Educatie kreeg aandacht in onder meer hybride programma's. Er waren ook een aantal programma's die louter een educatieve opzet hadden. Mediawijsheid werd in de verf gezet met onder meer Vet op het net op Ketnet. Kinderen leren er via videotips over de gevaren op het internet en hoe ze met sociale netwerken moeten omgaan. Ook bij de oudere bevolkingsgroepen was er nood aan meer inzicht in dat verband. Met het oog daarop is via Radio 2 De grootste helpdesk van Vlaanderen opgezet. Vlamingen konden er terecht voor raad over alles wat met het internet te maken heeft. Het initiatief kon rekenen op een enorm succes.

De VRT heeft voorts ook acties ontwikkeld met een grote maatschappelijke meerwaarde. Het doel was daarbij om het publiek te sensibiliseren voor bepaalde onderwerpen. Mevrouw De Preter geeft het voorbeeld van de grote actie rond dementie van Music for Life. Bij Ketnet is de Move tegen pesten georganiseerd. Voor Eén is een programma gemaakt over orgaandonatie: Ik leef verder. MNM organiseert dan weer heel wat mobiliserende acties gericht op jongeren, met onder meer De strafte school van Vlaanderen.

Voor mevrouw De Preter is samenwerking cruciaal. Ze hoopt dan ook in de volgende jaren meer de focus daarop te leggen. Die samenwerking is er met de cultuursector met onder andere de Bozar, de Vooruit, Passa Porta, deSingel en diverse cultuurhuizen. Voorts wordt ook binnen de Vlaamse mediasector samengewerkt. Stievie – het gezamenlijk initiatief met VMMA en SBS – wordt als typevoorbeeld aangehaald. Met iMinds en de KU Leuven is er ook samenwerking inzake onderzoek en innovatie. Met de Nederlandse openbare omroep wordt BVN georganiseerd, met de RTBF loopt samenwerking voor onder meer het aanbod op Arte Belgique en verder staat de EBU voor internationale samenwerking. Voor De grootste helpdesk van Vlaanderen werden de handen met een hele rist partners in elkaar geslagen.

Met betrekking tot het productiebeleid springt vooral de aanzienlijke toename van het aantal uren televisie-uitzendtijd van 10.000 tot ongeveer bijna 13.400 uren in het oog. Dat heeft te maken met de ontkoppeling van Canvas en Ketnet. Bij radio is er een daling van de output te noteren door de stopzetting van de uitzendingen van Radio Vlaanderen en Radio Vlaanderen Internationaal.

De norm voor het aandeel Vlaamse televisieproducties werd niet gehaald. In de totale output in prime time – tussen 18.00 en 23.00 uur – op Eén en Canvas moest dat aandeel in de vorige jaren 50 percent bedragen. Met de nieuwe beheersovereenkomst is dat fors opgetrokken tot 65 percent. Eerder haalde de VRT de norm wel. Hier zijn diverse oorzaken voor aan te wijzen. Mevrouw De Preter wil vooraleer daarop in te gaan expliciet aanstippen dat het om een percentage gaat en dat in absolute cijfers het aantal uren Vlaamse producties in primetime toegenomen is. In 2011 werd er 2348 uur uitzending genoteerd, in 2012 2700 uur. Dat behelst een stijging van 16 percent.

Dat de doelstelling in percentage niet is gehaald, ligt voornamelijk aan het feit dat de programmatie voor Canvas tussen 18.00 en 20.00 uur vooral aangekochte buitenlandse productie bevat. Een tweede reden schuilt in het feit dat een aantal sportproducties, ondanks een omkadering door de eigen sportredactie, toch niet wordt meegeteld als Vlaamse productie. Voor de Olympische Spelen was er een redactie aanwezig ter plaatse, maar toch is het evenement als louter internationaal aanbod meegerekend. De VRT wil alles op alles zetten om de gevraagde norm alsnog te halen vanaf eind 2013.

De norm voor Vlaamse muziekproducties ligt op 25 percent voor alle radionetten en die is wel gehaald. De stijging in de voorbije jaren is significant.

Het Nederlandstalige muzikaanbod op Radio 1 en Radio 2 haalt echter de vooropgestelde norm niet. Ook die is met de nieuwe beheersovereenkomst sterk opgetrokken, voor

Radio 1 van 10 naar 15 percent. Toch is er een belangrijke stijging merkbaar: van 9,3 percent in 2009 tot 12,7 in 2012. Vanaf juli 2013 zal de norm op Radio 1 gehaald worden. Voor Radio 2 ligt de norm na een gelijklopende verhoging intussen op 30 percent en ook dat cijfer moet worden bereikt vanaf juli 2013.

De basis voor de kwaliteit van het aanbod van de openbare omroep is de deontologie. Er wordt op dit gebied een onderscheid gemaakt tussen de nieuwsdienst en de andere programma's. Voor de nieuwsdienstprogramma's is er de deontologische code en het redactiestatuut. De code is in 2012 vernieuwd met als belangrijkste aanpassingen de uitwerking van klachtenprocedures en een verduidelijking van de rol van de code in de sociale media. De heer Tim Pauwels, manager Beroepsethiek bij de VRT, heeft in dat verband de 10 geboden voor de sociale media opgesteld. Zoals elk jaar zijn er ook in 2012 campagnes opgezet, bijvoorbeeld over het respecteren van embargo's, en opleidingen rond diversiteit, zelfmoordberichten en sociale media.

Voor de andere programma's geldt het programmacharter als leidraad. In 2012 werd de programmacharterraad uitgebreid opdat echt alle geledingen van de VRT erin vertegenwoordigd zouden zijn. Tim Pauwels is in dat jaar ook aangesteld als manager Beroepsethiek, met als doel de sensibiliserende rol die hij in de nieuwsdienst vervulde, ook voor de brede organisatie door te trekken. Hij speelt in die zin een belangrijke adviserende en coördinerende rol.

Het integriteitscharter staat in de steigers. Het moet voor alle medewerkers gelden en niet louter voor de redactionele groep. Het doel is in een toetssteen te voorzien voor het dagelijkse handelen van elke medewerker van de VRT.

De waardering van het publiek wordt eveneens opgevolgd. De waardering voor alle netten en de website blijkt stabiel en positief. OP12 zit op hetzelfde niveau als Eén en Canvas. Het Vlaamse publiek kreeg ook de mogelijkheid om de VRT algemeen te scoren. De gemiddelde score bedroeg 8,4 op 10. Dat moet aantonen dat de Vlaamse mediagebruiker tevreden is over wat de openbare omroep aan content en diensten levert.

De bekommernissen van de Vlaamse mediagebruiker worden ook opgevolgd via één-op-één-klantencontacten. Er is in 2012 rechtstreeks contact geweest met 23.000 Vlamingen. De toename van de contacten schrijft mevrouw De Preter toe aan het feit dat ook het aanbod danig is verruimd.

In 2012 liepen 5000 klachten binnen, wat een stijging van 46 percent inhoudt ten aanzien van 2011. De helft ervan betrof technologische punten, onder andere over de streamingkwaliteit van de website. Dat is verholpen, onder meer met een taskforce en communicatie met de leverancier Streampower, en die klachten zijn grotendeels weggevallen. Een 600-tal klachten gingen over het Kaatje-blok, en situeerden zich bij het begin van de ontkoppeling. Dat is opgelost door samen met de distributeurs Kaatje via een video-on-demand gratis aanbod beschikbaar te stellen. Voorts zijn er klachten rond taal die door de taaladviseur worden opgevolgd, en een aantal over de verkiezingsitems.

Wat hr betreft, hecht de VRT belang aan een proactief beleid inzake aanwervingen, selectie, talentmanagement, ontwikkeling en opleiding. Een ander belangrijk aspect is het beter afstemmen van de arbeidsreglementering, de functieclassificatie en het verloningsbeleid. Dat staat voorop in de prioriteiten van hr, net als de vereenvoudiging van de hr-processen en de administratie. Er wordt tevens ingezet op een duurzaam personeelsbeleid. Zo zijn er maatregelen uitgewerkt om medewerkers langer aan het werk te houden.

Qua personeelsbestand sloot de VRT 2012 af met 2316 vte. Daarmee doet de openbare omroep het in de laatste jaren beter dan de vooropgestelde evolutie voor het ambtenaren-

bestand binnen de Vlaamse overheid. Er was in een afslanking van 6 percent voorzien over een periode van vijf jaar, tussen 2009 en 2014. De VRT slaagde erin het personeelsbestand al sneller te verminderen met 9,4 percent tussen 2009 en 2012.

De evolutie van de samenstelling van het personeelsbestand is een gevolg van de uitdoving van het statutair kader. Nieuwe medewerkers worden alleen nog contractueel aangeworven. Er zijn nog ongeveer 28 percent statutairen, waar dat in 2004 nog 42 percent bedroeg.

De VRT telt 39 percent vrouwen onder het totaal aantal personeelsleden. De beheersovereenkomst veronderstelt een streefcijfer van 40 percent tegen eind 2014. In het management zit men op 31 percent tegen een streefcijfer van 33 percent tegen eind 2014. In het directiecollege zijn drie van de vijf leden vrouwen.

Sinds 2007 is het aantal managers aanzienlijk geslonken. Op het totaal personeelsbestand zijn er nog 48 managers.

Globaal waren er 125 operationele en 42 strategische doelstellingen opgenomen in de beheersovereenkomst. In het jaarverslag is een overzicht opgenomen van de doelstellingen die niet werden gehaald. Mevrouw De Preter verwijst naar een overzichtstabel in het jaarverslag en overloopt nog kort enkele doelstellingen en het engagement van de VRT ter zake. Ze haalt specifiek nog aan dat inzake de doelstelling voor de cinefiele film er een fout in de rapportering was geslopen en er derhalve niet 37 maar 73 cinefiele films zijn vertoond. Met betrekking tot diversiteit zou in samenspraak met de Vlaamse overheid een pilootproject worden opgezet om de meetmethodes te verfijnen.

Mevrouw De Preter concludeert dat er meer dan 96 percent van de doelstellingen gehaald zijn. Voor wat niet is bereikt, heeft de VRT een plan klaar.

De prioriteiten waaraan wordt gewerkt, zijn ook aan het personeel meegegeven in het begin van 2013. In eerste instantie wil de VRT het publiek beter leren kennen. Onder meer de MEMO-studie is een nieuwe manier om te peilen naar het brede mediagebruik gedurende de hele dag. Het moet toelaten nog beter op noden in te spelen. Voorts acht men het van belang Vlamingen ook te volgen in hun mediagebruik. Het toenemende belang van tablets, iPhones en sociale media vraagt om een nauwe opvolging van dergelijke evoluties. Het aanbod moet men brengen waar de Vlaming dat wil gebruiken.

Een ander speerpunt in 2013 wordt beroepsethiek. Efficiëntie blijft een sleutelpunt voor een instelling die met belastinggeld werkt. Efficiëntie moet constant worden nagestreefd. Verbeteringen kunnen onder meer gevonden worden in automatisering, zoals wat gebeurt in bijvoorbeeld de nieuwsstudio's. De investeringen in deze studio's leveren een kwalitatief goed resultaat en hebben ook positieve effecten inzake efficiëntie. Efficiëntie nastreven hoeft derhalve niet steeds een negatieve impact te hebben op de kwaliteit.

Ook samenwerken wordt de volgende jaren enorm belangrijk, net als inzetten op talent. Topkwaliteit aanbieden en topcontent leveren, vergt talent.

3. Toelichting van de financiële resultaten door de heer Willy Wijnants

De heer *Willy Wijnants*, algemeen directeur Algemene Diensten bij de VRT, licht het financiële plaatje toe. Hij gaat na of de VRT van bij aanvang van de nieuwe beheersovereenkomst die in 2012 het licht zag, in lijn zit met de vastgestelde financiële afspraken.

Het jaar 2012 is afgesloten met een deficit van 2,3 miljoen euro. Het ondernemingsplan voorzag hiervoor 2,6 miljoen euro. De VRT doet 300.000 euro beter en blijkt dus conform met wat is vooropgesteld in de beheersovereenkomst.

Afsluiten met een deficit in 2012 noemt de heer Wijnants normaal. Even jaren zijn dure sportjaren en die moeten gecompenseerd worden door te realiseren overschotten in on-even jaren. Het ondernemingsplan 2013 is intussen goedgekeurd in de raad van bestuur en voorziet in een winst van 5 miljoen euro. Het cyclische verloop geldt al vele jaren voor de VRT. Het oneven jaar 2011 sloot wel met een beperkt deficit van 0,3 miljoen euro. Dat toont volgens de spreker gewoon aan dat er op het einde van de vorige beheersovereenkomst nog geen structureel evenwicht was. Ook toen had er eigenlijk een overschot gerealiseerd moeten zijn van ongeveer 5 miljoen euro.

Voor 2012 zijn 26 miljoen euro meer opbrengsten gerealiseerd dan in 2011. Vier posten staan daarvoor in: de overheidsfinanciering, de distributie-inkomsten, de commerciële communicatie en tot slot de andere inkomsten. De overheidsfinanciering ligt 11 miljoen euro hoger dan in 2011. Er wordt niet alleen rekening gehouden met de basisdotatie voor de publieke opdracht, maar ook het mechanisme van de knipperlichtprocedure is van toepassing. In 2011 kreeg men nog zo'n procedure voor 2,9 miljoen euro. Ook de dotatie voor onderzoek en innovatie zit in dezelfde rubriek verwerkt. Er is een ander contract afgesloten. Het vorige was nog een opdracht met een dotatie van 4,3 miljoen euro. De nieuwe opdracht inzake onderzoek en innovatie verloopt met een recurrente dotatie van 2,3 miljoen euro.

De distributie-inkomsten liggen ongeveer 5 miljoen euro hoger dan in 2011. Het leeuwendeel daarvan is afkomstig uit contracten met Belgische en Nederlandse operatoren. Verscheidene ervan zijn in 2012 onderhandeld. De stijging ten opzichte van het jaar ervoor is voornamelijk te verklaren door de nieuwe contracten die met Belgacom en Telenet zijn gesloten. Er zijn rechten gecreëerd die een stuk ruimer gaan dan wat tot en met 2011 gold, voor Telenet Yelo en Belgacom TV Overal.

Bij de andere inkomsten is een toename van 5 miljoen euro te noteren van 7,7 naar 13,8 miljoen euro. Dat is te danken aan de dividenduitkering die de VRT van de Var ontvangt. Die bedraagt 1,8 miljoen euro voor 2012 op basis van de winsten van de Var in 2011, met name 3,3 miljoen euro. Er is bovendien een eenmalige opbrengst geboekt op de bewuste post, met de opbrengst van de verkoop van de grond Wolvertem die voor 3 miljoen euro stond.

Onder de noemer van de commerciële communicatie staat eveneens een stijging van 6 miljoen euro vermeld. Die is te verklaren door de nieuwe afspraken die zijn gemaakt over de financiering van de publieke opdracht met de nieuwe beheersovereenkomst. Er is een nieuwe begrenzing vastgelegd met betrekking tot de inkomsten uit commerciële communicatie op 68,4 miljoen euro. Daarbinnen is een tweede begrenzing bepaald van 16,5 miljoen euro rond televisiesponsoring. Juist die begrenzing ligt 6,5 miljoen euro hoger dan de vroegere. Er mocht tot en met 2011 maximaal 10 miljoen euro televisiesponsoring gegeneerd worden. De ruimte is door de VRT meteen ingevuld via nieuwe contracten met de televisie-alliantiepartners.

De begrenzing van 68,4 miljoen euro geldt voor boodschappen van algemeen nut plus commerciële communicatie. De samenstellende delen van de commerciële communicatie zijn expliciet vermeld in de beheersovereenkomst, met een definitie voor de verschillende rubrieken. In 2012 is een niveau bereikt van 70,4 miljoen euro, of 2 miljoen euro boven de grens. Dat ligt onder meer aan het feit dat de radioreclame het in 2012 goed deed. De totale advertentiemarkt steeg dat jaar maar met 1 percent in België, maar radio en internet blijken het beter te doen. De bruto-investeringscijfers in advertenties geven een stijging aan voor radio met 5 percent en voor internet met 3 percent.

Verder kan een verklaring gevonden worden in de televisiesponsoring waar de grens is overschreden met 17,3 miljoen euro in plaats van 16,5. Dat heeft alles te maken met de Olympische Spelen van 2012, waarrond afspraken werden gemaakt voor extra sponsoring.

De kosten stijgen ten opzichte van 2011 met 28 miljoen euro, voornamelijk door investeringen in televisie – waarvoor de stijging 26 miljoen euro bedraagt. Radio blijkt een stabiel gegeven, met ongeveer 90 miljoen euro. Internet en mobiele toepassingen zitten ook in een stijgende lijn met een toename van 2,5 miljoen euro, vooral als gevolg van het informatieaanbod voor de gemeenteraadsverkiezingen op derefactie.be en investeringen in apps en mobiele toepassingen.

Voor onderzoek en innovatie is er een halvering vast te stellen ingevolge de nieuwe opdracht ter zake. Het onderdeel ‘ondersteunende directies’ is nominaal met 800.000 euro gezakt, wat een rechtstreeks effect is van de efficiëntie-inspanningen.

Onder de post ‘andere’ is er een stijging te melden van 9,6 in 2011 naar 13,7 miljoen euro in 2012. Die kostenpost omvat vooral belastingen en voorzieningen. Die laatste behelzen een bijzonder fluctuerend gegeven. De verklaring voor de stijging van de kosten ligt integraal in het jaar 2011. Dan is er een terugname gebeurd van een voorziening die in 2010 werd aangelegd. Het was een voorziening ten belope van 4,3 miljoen euro voor niet-opgenomen vakantiedagen. Dat werd door het Rekenhof opgelegd, maar na een algemene richtlijn van het kabinet-Muyters om gelijk te schakelen over alle agentschappen heen, diende men dat terug te nemen. Dat verklaart de daling. 2012 was een normaal jaar waarin de voorziening niet meer werd aangelegd. Het niveau komt dan op 13,7 miljoen euro.

Bij televisie is er een stijging van 26 miljoen euro als gevolg van stijgingen op alle kanalen. Bij Eén is er een duurder programmaschema van ongeveer 5 miljoen euro. Dat komt voornamelijk door investeringen in de ontwikkeling van nieuwe reeksen zoals Café Corsari en Iedereen Beroemd. Ook bij Canvas is er een gevoelige stijging van de schemakost met ongeveer 11 miljoen euro die grotendeels te verklaren is door de sportuitzendingen, met onder meer de rechten voor de Olympische Spelen en het Europees kampioenschap voetbal. Ook de investering in de namiddagprogrammering van Canvas zit er voor iets tussen. De zender zendt sinds mei 2012 al vanaf 14.00 uur uit.

Ketnet kende een uitbreiding van de zendtijd – onafgebroken van ’s morgens tot ’s avonds 20.00 uur – met als gevolg een toename van de kosten met een kleine 4 miljoen euro. Daarnaast waren er extra investeringen in fictie, voor Zingaburia. OP12 is nieuw en komt binnen op een kost voor de programmatie na 20.00 uur van 6,4 miljoen euro.

De heer Wijnants stelt dat het vooropgestelde budget voor nieuwe initiatieven niet mag verward worden met de kosten van OP12. In de beheersovereenkomst is voor nieuwe initiatieven een budget opgenomen van 7 miljoen euro. In het ondernemingsplan 2012 werd dat bedrag verfijnd en vastgesteld op 6,4 miljoen euro. Dat stemt wel overeen met het bedrag van de kosten voor OP12, maar dat is louter toevallig zo. In het bewuste budget zit evenwel de marginale meerkost van het derde kanaal. Dat beslaat ook de investering in de dagprogrammering van Canvas en Ketnet. Het engagement om een jongerenaanbod te realiseren is gebudgetteerd op 1,2 miljoen euro. Voor het aanbod gericht op buitenlanders in Vlaanderen is in 750.000 euro voorzien en er is ook nog een budget voor toegankelijkheid waarmee men voor nieuwe initiatieven op 6,4 miljoen euro komt.

De kosten van OP12 beslaat een totale kost van programmatie op het derde kanaal na 20.00 uur. Daarin zitten vervat: alle productiekosten, inclusief toeslagen en overheadkosten. Het jongerenaanbod en het aanbod voor buitenlanders komt daarin automatisch te-

rug, maar er is ook een sportaanbod ten belope van 1,6 miljoen euro, met onder meer het Europees Kampioenschap voetbal, dat 1 miljoen euro inneemt, maar ook de zaalsporten voor 400.000 euro, de Europaleague en de Paralympics. Het cultuuraanbod staat voor 1,2 miljoen euro, met als grote hap de Koningin Elisabethwedstrijd die voor meer dan 600.000 euro instaat. Voorts zijn er Rock Werchter, Pukkelpop enzovoort.

De kosten van OP12 bevatten behalve de productiekosten ook de uitzendkosten. Die omvatten de kosten in verband met auteursrechten, marketing en restyling. Ook distributiekosten moeten verrekend worden: de kost die betaald wordt aan de operator om de uitzending analoog en digitaal te realiseren. Die kosten belopen 222.000 euro voor OP12.

Onder de noemer aanvullende informatie verwijst de spreker naar de transparantieverklaring op pagina 112 van het jaarverslag. De VRT voert voor de Vlaamse Gemeenschap de opdracht van openbare omroep uit en ontvangt daartoe de nodige financiële middelen. Een transparante rapportering over de besteding van de middelen en de herkomst van andere financieringsbronnen is dan vanzelfsprekend. De heer Wijnants overloopt de evolutie van een dergelijke rapportering.

In eerste instantie werd louter de wettelijk vereiste informatie over de jaarrekening verstrekt. In 2004 is men onder druk van de Europese Commissie begonnen met het aanreiken van gegevens inzake de nettokost van de publieke opdracht en vanaf dan werd ook meer gedetailleerde informatie vrijgegeven met betrekking tot de analyse van de opbrengsten en de kosten. Dat bleef vrij beperkt tot 2010. Sinds het jaarverslag van 2010 wordt er echt ingezet op transparantie. Een gedetailleerd overzicht van de totale financiering is het resultaat. Sinds 2010 is er een detail van opbrengstenposten over financieringspijlars. In 2010 en 2011 waren er vier financieringspijlars. Vanaf 2012 zijn er acht, en dus een verdubbeling van de detailinformatie. De spreker verwijst naar de tabellen in het jaarverslag. Er is ook bijkomende informatie over de kosten per mediagebruiker, de institutionele financiering, productplaatsing enzovoort. De interne controleverklaring is toegevoegd sinds 2011. In 2012 is de doelstelling om een transparantiewebsite op te zetten geïmplementeerd. Sinds december 2012 is de website toegankelijk. Hij omvat een aanzienlijke hoeveelheid data over onder meer programma's met productplaatsing, de toepassing van de wetgeving op de overheidsopdrachten in het kader van de openbare omroep, de gunningen, leveranciers enzovoort. Ook relevante reglementen en procedures zijn opgenomen, onder meer over vergoedingen aan studiogasten, het intern kader voor productplaatsing enzovoort. In de volgende jaren wordt de website nog uitgebreid.

De financiële performantiemaatstaven zijn vastgelegd in strategische doelstellingen 39 en 40 van de beheersovereenkomst. Het financieel resultaat toont aan dat die gehaald zijn. Het financieel plan van de beheersovereenkomst stipuleert evenwel dat de openbare omroep eigenlijk een deficit mag hebben van 5,9 miljoen euro. Toch is er een ondernemingsplan opgesteld met een deficit van 2,6 miljoen euro. Bij de opmaak van de beheersovereenkomst ging men er nog van uit dat de verkoop van de grond Wolvertem nog in 2011 zou plaatsvinden. Dat is echter pas gebeurd in 2012. Het ondernemingsplan werd met het oog daarop strenger gemaakt, met een te realiseren deficit van maar 2,3 miljoen euro. De eenmalige opbrengst van de bewuste verkoop wilde men in de cijfers neutraliseren. Het reëel deficit bedraagt 2,3 miljoen euro.

De solvabiliteitsratio is gevoelig beter dan afgesproken. Het eigen vermogen moet in elk geval systematisch boven 130 miljoen euro liggen. Met 218,6 miljoen euro steekt de openbare omroep daar aardig boven uit. Eind 2011 bedroeg het eigen vermogen 177 miljoen euro en met een verlies van 2,3 miljoen euro zou het eigen vermogen bij normale continuïteit van de boekhouding dus 175 miljoen euro belopen. De reden waarom het eigen vermogen op 218 miljoen euro staat, heeft uitsluitend te maken met de uitvoering van de bepalingen van het Rekendecreet. Er is een extra overflow-dotatie toegekend aan alle

agentschappen omdat ingevolge de toepassing van nieuwe rekenregels bijkomende kosten vereist waren waarvoor ook een bijkomende dotatie gecreëerd is. Die mocht niet in het resultaat verwerkt worden, maar diende rechtstreeks overgedragen naar het eigen vermogen. Dat is derhalve ook gebeurd. De extra overflow-dotatie bedroeg 43 miljoen euro die bij het reële eigen vermogen is gevoegd. Het gaat om een eenmalige operatie.

Het efficiëntieverbeteringstraject moet aantonen dat de VRT systematisch efficiëntieverbetering nastreeft. Al bij de opmaak van het ondernemingsplan 2012 zijn efficiëntiemaatregelen opgenomen. Er is met name beslist tot het niet-indexeren van alle werkingsmiddelen van de VRT, met uitzondering van de loonkosten. Dat realiseerde een besparing ten belope van 3,3 miljoen euro. Het terugbrengen van dat kostenniveau betekende het opnieuw structureel gezond worden van de VRT. Alle afdelingen werd gevraagd hun opdracht in te vullen met nominaal behoud van de werkingsmiddelen.

In 2012 is bovendien de opgelegde besparing uit de budgetcontrole van 2012 uitgevoerd, solidair met alle andere agentschappen. Het betrof een dotatievermindering met 3,9 miljoen euro. Er is in die zin via budgetaanpassing vooral bespaard op de budgetten voor technologie, marketing en overhead-werkingskosten.

Het meerjarenplan 2013-2015 is intussen goedgekeurd door de raad van bestuur. Intrinsiek is daarbij een driejarig efficiëntieverbeteringstraject goedgekeurd. Het omvat onder meer een personeelsafslanking met 120 vte in de volgende drie jaar. Die zou voornamelijk gerealiseerd worden in ondersteunende functies.

Het ESR-resultaat behelst een performantiemaatstaf die de VRT niet haalt. De beheersovereenkomst stelde dat men positief moest eindigen met 149.000 euro. Uiteindelijk is men 4 miljoen euro in deficit gegaan. De VRT stuurt niet op ESR-resultaten, maar wel op basis van bedrijfseconomische principes. De heer Wijnants geeft aan dat de openbare omroep rekening moet houden met aanleg en aanwending van voorraden. Voorraden die niet ESR-matig erkend worden, maar wel bedrijfseconomisch spelen, vormen daar het probleem. Zo zijn in 2012 de rechten aangekocht voor de uitzendingen van het Wereldkampioenschap voetbal 2018 én 2022. Bij de EBU gaat dat heel cyclisch. De vorige aankoop dateert van 9 jaar eerder. Het aankoopbedrag ligt nu meer dan de helft lager dan de rechten uit die periode. De aankoop van de rechten is de belangrijkste oorzaak van het niet halen van de ESR-maatstaf. Dat wordt beschouwd als een uitgave maar wordt bedrijfseconomisch in kosten genomen bij uitzending. Na verloop van tijd wordt dat geëffend.

In een vooruitblik op de periode 2013-2019 focust de heer Wijnants op de afspraken in de beheersovereenkomst 2012-2016 en de impact ervan op de nieuwe huisvesting. Op 22 april 2013 is door de raad van bestuur beslist over de site. De nieuwe huisvesting komt op de Reyerssite. Het project wordt ook meteen in gang gezet. Tegen begin 2020 moet men in de nieuwe gebouwen kunnen, zoals aangegeven aan de Vlaamse Regering in januari 2012. In de jaren voorafgaand daaraan moet in elk geval rekening gehouden worden met versnelde afschrijvingen, omdat op het ogenblik van de verhuizing de oude gebouwen nog niet integraal afgeschreven zullen zijn, en dat ten belope van 28 miljoen euro. Die moeten versneld bedrijfseconomisch in kost worden genomen. De bedragen worden derhalve uitgezet over de periode 2013-2019 en er wordt jaarlijks 4,1 miljoen euro extra afgeschreven. Tegelijk heeft de raad van bestuur ook vastgelegd dat die bijkomende afschrijvingen zoveel als mogelijk gecompenseerd dienen te worden middels een vermindering van de reguliere afschrijvingen. De investeringen in gebouwen, maar ook in technologische infrastructuur moeten zoveel als mogelijk verminderd worden zodat dat aanleiding kan geven tot verminderde afschrijvingen. De heer Wijnants verwijst naar de respectieve tabel met ramingen die definitief moeten worden vastgelegd bij goedkeuring van het meerjarenplan 2014-2016 in het najaar van 2013. Het effect van de nieuwbouw op het resultaat impliceert per saldo 3,2 miljoen euro negatief in 2013, wat evolueert naar 400.000 euro in 2019. Alles bij elkaar zou de impact ongeveer 16 miljoen euro bedragen aan extra kosten. Dat verandert de finan-

ciële afspraak die in de beheersovereenkomst 2012-2016 werd vastgelegd. De resultaten zullen voor de volgende jaren met de aangegeven bedragen verslechteren. De VRT belooft daarover uiterst transparant te blijven communiceren en rapporteren. Er gebeurt in eerste instantie een definitieve vastlegging en verankering in het meerjarenplan en ten tweede worden er twee nieuwe reservefondsen opgezet. In 2013 wordt het reservefonds 'versnelde afschrijvingen' opgestart, waarin 16 miljoen euro wordt ingebracht. Dat moet volstaan om de negatieve impact te dempen. Om het reservefonds op te zetten, gebeurt een overboeking vanuit de beschikbare reserves, die eind 2012 nog meer dan 32 miljoen euro bedroegen.

Een ander reservefonds in het kader van de nieuwe huisvesting, wordt gespijsd via de valorisatie van de Reyerssite. Dat wordt volgens de spreker pas opgezet in 2015-2016 omdat dan pas een eerste valorisatie kan gebeuren. Elke cent daarvan gaat in het reservefonds en wordt niet vermengd met reguliere werkingsopbrengsten en -budgetten. Het fonds moet dienen om de kosten en herhuisvesting mee op te vangen in de volledige levensduur van de periode 2020-2059.

IV. VRAGEN EN BEMERKINGEN VAN DE COMMISSIELEDEN

1. Vragen en bemerkingen van de heer Bart Tommelein

De heer *Bart Tommelein* spreekt zijn waardering uit voor de prestaties en bereidwilligheid van de heer Wijnants, die volgens hem de openbare omroep in de voorbije jaren financieel weer op de rails heeft gezet.

De heer Tommelein meent dat men verder moet durven kijken dan het aangegeven tekort van 2,3 miljoen euro op de jaarrekening, waarvoor diverse redenen zijn genoemd. Het werkelijk resultaat is volgens hem een tekort voor de publieke opdracht van 4,8 miljoen euro, wat evenwel nog altijd beter is dan de cijfers van de vorige jaren. Toch moeten tekorten in de mate van het mogelijke vermeden worden, zelfs in even jaren. Het lid herinnert aan de financiële uitdagingen die in het verschiet liggen, zoals het bouwproject. Met het oog daarop is het zinvol erop toe te zien dat beschikbare reserves niet integraal opgesoupeerd worden, zoals de vorige beheersovereenkomst wel toeliet. De gebruiksreserves moeten in oneven jaren opnieuw aangevuld worden om een financieel evenwicht te realiseren, stelt het lid.

Het tekort zou enigszins gecompenseerd worden door line extensions. Ze vormen ook in 2012 een duidelijke winstfactor. Inzake archivering noteert het VErDi-project een overschot van 1,1 miljoen euro, dankzij de verkoop van de grond in Wolvertem. Zonder dat zou er ook daar een tekort zijn van bijna 2 miljoen euro. Het archiveringsproject zelf is een uitdaging. De kosten konden vooralsnog betaald worden door de verzelfstandiging van het zenderpark en de veiling van frequenties of de verkoop in Wolvertem. Dat blijft niet duren volgens de heer Tommelein. Hij vraagt of er voor de volgende jaren nog gelukkige toevalstreffers te verwachten zijn.

Het VErDi-project werd in 2012 in opvolging van DIVA opgezet. Er werd vooral voorbereidend werk verricht dat jaar. Pas in 2013 werd er volop gedigitaliseerd en geannoteerd. De directeur liet verstaan dat er minstens nog 25 miljoen euro nodig zou zijn om het resterende materiaal te verwerken. Het VIAA zag pas in 2013 het levenslicht en beschikt voorlopig maar over een budget van 11,8 miljoen euro. Vier miljoen euro daarvan is gereserveerd voor infrastructuur en het instituut heeft bovendien ook een opdracht ten aanzien van audiovisueel materiaal van privé- en regionale omroepen. Voor de heer Tommelein blijft het derhalve de vraag of het budget ook toereikend zal blijken om ook het resterende VRT-materiaal aan te pakken. Hij informeert naar de visie omtrent die archiveringsopdracht, vooral vanuit budgettair oogpunt op kortere termijn. Is er al een concreet samenwerkingsplan tussen VRT en het archiveringsinstituut?

De VRT haalde in 2012 70,4 miljoen euro op via commerciële communicatie, of ongeveer 2 miljoen euro boven het toegestane plafond. De dotatie zal ter compensatie worden aangepast. Dat het moeilijk is het exacte cijfer dicht te benaderen, begrijpt de heer Tommelein, maar hij ziet er geen vrijgeleide in om de limiet te veel te overschrijden. Het lid meent dat de VRT zich meer terughoudend dient op te stellen in die zin, teneinde zijn positie ten opzichte van de commerciële omroepen niet te compromitteren. De Var bereikt duidelijk goede resultaten en het dividend van 1,8 miljoen euro is welkom. Maar de publieke omroep behoort zich aan die openbare opdracht te houden. Sinds het crisisjaar 2009 is het resultaat van radioreclame met bijna 10 miljoen euro toegenomen. Sinds 2012 zou die reclame weer enigszins onder druk staan. De heer Tommelein vraagt naar een inschatting omtrent de evolutie van de radioreclame.

Inkomsten uit reclame op internet en mobiele platformen blijven zeer laag, op 1,5 miljoen euro. De spreker vraagt of dit een bewuste keuze of een economisch gegeven is. In Vlaanderen gaat het leeuwendeel van reclamebesteding nog altijd naar televisie, radio en print, terwijl in het buitenland al veel meer de internetplatformen worden aangewend.

Het derde kanaal heeft de heer Tommelein nog steeds niet kunnen overtuigen. De ont koppeling van Canvas en Ketnet was voor de VRT grotendeels ingegeven door het verlies van aandeel van Ketnet als kinderzender tegenover de commercieel sterk opkomende kinderzenders. De uitzendingen werden sporadisch onderbroken door sportuitzendingen, al bleef dat vrij beperkt. Toch meent hij dat er vaak alternatieven waren en dat men niet altijd consequent bleek: de ene sportwedstrijd werd via Eén uitgezonden, en een andere moest dan wel de kinderprogrammatie onderbreken. De ont koppeling was vooral gewenst met het oog op de sportzomer van 2012.

De heer *Luc Van den Brande* merkt kort op dat het voor 2011 om 210 uur zendtijd ging.

Sportbeleid door de VRT acht de heer *Bart Tommelein* belangrijk, maar hij vindt tegelijk dat ook commerciële zenders moeten kunnen inzetten op weliswaar minder dure sportprogramma's. Een volledige ont koppeling vond het lid niet nodig. Ketnet had al een heel kwaliteitsvol aanbod dat sporadisch werd onderbroken voor sportmanifestaties. Daarvoor zag het lid dan weer privéalternatieven. Hij erkent wel dat de minister van media zelf, de openbare omroep voor een onmogelijke opdracht heeft geplaatst. De VRT moest voorzien in een aangepast jongerenaanbod op OP12, na 20.00 uur. De heer Tommelein zag de mislukking daarvan in de sterren geschreven staan. In mediaconsumptie is de jongerendoelgroep tussen 12 en 22 jaar immers te divers om een specifiek doelgroepen aanbod op televisie te verzekeren.

2012 was het jaar waarin nog geëxperimenteerd zou worden om dan vanaf september 2013 met een echt jongerenaanbod te starten. Met een gemiddelde kostprijs van 222.633 euro per uur vindt de heer Tommelein OP12 een vrij duur net. Bovendien moet de VRT er zich niet op richten andere jongerenzenders te beconcurreren. De uitgave is derhalve overbodig, zeker in tijden van crisis. Het lid wijst erop dat hij er evenmin voor te vinden is om openbare omroepen te sluiten zoals binnen Europa al aan de orde is geweest.

De kosten van het derde net bedragen ruim 7,5 miljoen euro. De heer Tommelein haalt de cijfers aan die de VRT heeft bezorgd van vóór 2013: jongerenaanbod OP12: 2,2 miljoen euro; aanbod expats OP12: 1,5 miljoen euro; meerkost voor Canvas: 1,5 miljoen euro; meerkost voor Ketnet: 1,3 miljoen euro; extra productie- en mediakosten: 1 miljoen euro, of samengeteld 7,5 miljoen euro. Dat bedrag zou jaarlijks aan grotere prioriteiten besteed kunnen worden. Het betreft voor hem een verantwoordelijkheid van de Vlaamse Regering. De VRT lanceerde het project Carte Blanche in voorbereiding van het gevraagde jongerenaanbod. Jongeren worden opgeroepen om zelf televisie te maken. Er zullen jongeren geselecteerd worden die onder begeleiding van coaches en mediaspecialisten programma's

kunnen ontwikkelen. In 2014 wordt hun traject getoond op televisie en online in iets dat aan realitytelevisie doet denken. De programma's kunnen in dat jaar dan ook zelf worden aangeboden. Dat lijkt een slimme en vooral goedkope zet en overbrugt een verkiezing. Hoe gevarieerd zal het jongerenaanbod echter zijn op OP12 vanaf 1 september 2013? De minister verwacht vanaf dat ogenblik een volwaardig jongerenaanbod. De heer Tommelein vraagt hoe de jongeren worden geselecteerd voor Carte Blanche en welk contract hen wordt aangeboden.

In de beheersovereenkomst is sprake van een specifiek plan voor een jongerenaanbod op radio, televisie en online. De heer Tommelein vraagt of dit reeds bestaat en of het daarbij gaat om de vier-i-strategie van instroom, inbreng, interactiviteit en inventiviteit. Het lid wil ook graag duidelijkheid over de verhouding op OP12 na 20.00 uur sinds 1 januari 2012 tussen programma's voor jongeren, programma's voor expats, cultuur- en sportevenementen en radioprogramma's.

Het troetelkind van de VRT en de andere zenders is Stieve. De testfase loopt ten einde. De heer Tommelein vraagt hoe het project en het product geëvalueerd worden. Wat zijn de plannen bij de VRT inzake het businessmodel? Is er al overeenstemming bereikt met de andere partners VMMA en SBS?

In 2011 nam De Vijver de concurrerende SBS-zenders over, wat voor de VRT behalve een ingrijpend gegeven ook een hele uitdaging zou betekenen. Nieuwe productiehuisen konden hun creativiteit tentoonspreiden door het wegvallen van het exclusiviteitscontract. Binnen de mediagroep De Vijver wordt productiehuis Woestijnvis steeds zelfstandiger. De spreker vraagt of dit de deur openzet voor een vernieuwde samenwerking met de VRT.

Inzake muziek en producties vindt de heer Tommelein het onbegrijpelijk dat de VRT er maar niet in slaagt om de meest eenvoudige maatstaf niet te halen. Volgens hem berust het succes alleen bij de beslissing om de Vlaamse muziek te draaien. Zeker met vijf zenders die een ruim bereik garanderen, vindt hij het onaanvaardbaar dat de norm niet bereikt wordt. Ook een gedegen verklaring blijft uit. Jaar na jaar belooft men beterschap, maar het resultaat blijft ondermaats.

Vlaamse podiumartiesten voelen zich stiefmoederlijk behandeld. Het komt zelfs tot incidenten, met bijvoorbeeld een netmanager die durft te stellen dat Vlaamse schlagers de luisteraars weggagen. Van een commercieel station zou de heer Tommelein die opinie nog kunnen begrijpen, omdat daar de winst een belangrijke rol speelt. Elke soort muziek heeft zijn eigen publiek. Dat mag geen reden zijn om bepaalde muziekgenres niet te spelen. Elke soort muziek, ook Vlaamse en Nederlandstalige, verdient zijn plek volgens de heer Tommelein. Muziek die minder commercieel interessant of aantrekkelijk zou zijn, moet juist wel in het aanbod van de openbare omroep opgenomen worden, aangezien dat tot de publieke opdracht behoort.

Ook de doelstellingen inzake het aandeel Vlaamse televisieproducties en coproducties werden niet bereikt. Deze lagen drie percent onder de norm die de beheersovereenkomst voorschrijft. De heer Tommelein meent dat de ontkoppeling daarvan de oorzaak is, omdat Vlaamse programma's duurder zijn. Buitenlandse aangekochte reeksen worden derhalve gemakkelijker geprogrammeerd. De ontkoppeling zou volgens het lid dus nog meer dan 7,5 miljoen euro per jaar moeten kosten, tenzij ervoor geopteerd wordt om meer herhalingen van Vlaamse producties te programmeren. Dat de norm niet wordt gehaald, heeft deels te maken met het derde kanaal.

Met betrekking tot het personeel en de besparingen, heeft de VRT eind 2012 laten weten dat er opnieuw bijkomende besparingen aankomen, en wel jaar na jaar respectievelijk 7,8 miljoen euro, 10,6 miljoen euro en 13,6 miljoen euro in 2014. De besparingen zouden

onder meer worden gerealiseerd door gedurende drie jaar ongeveer 120 vte te schrappen, of 40 per jaar, zonder naakte ontslagen. Uit het jaarverslag blijkt dat er slechts één medewerker minder aan de VRT werkt dan in 2011: eind 2012 zijn er 2711 in plaats van 2712. Er zijn in 2012 wel bijna 70 vte's verdwenen. Derhalve besluit de heer Tommelein dat er heel wat personeelsleden deeltijds zijn gaan werken. Sinds 2008 doet de VRT het met 290 personeelsleden minder. Hij vraagt verdere toelichting bij de personeelsevolutie in het licht van de verdere besparingsplannen.

2. Vragen en bemerkingen van de heer Veli Yüksel

De heer *Veli Yüksel* waardeert de gedetailleerde informatie in het jaarverslag.

Voor strategische doelstellingen 8 tot 10 merkt hij dat de doelstelling niet gehaald wordt voor Radio 1 en 2. De uitleg van de VRT luidt dat er een groeipad gevolgd moet worden om de muziekvariatie niet in het gedrang te brengen. De heer Yüksel vraagt zich af of dat kleine verschil niet sneller en eenvoudiger kan worden bijgebeend.

Strategische doelstellingen 11 tot en met 13 gaan over de televisienetten. Het derde net Ketnet/OP12 zou opgestart zijn als een kanaal met een dynamische programmering. De programma's worden aan de vier e's getoetst: evenementen, evenwicht, efficiëntie en evolutie. Het kanaal moet tegemoetkomen aan de vraag naar een aanbod voor jongeren en voor specifieke doelgroepen. Volgens de heer Yüksel mist OP12 nog altijd een specifiek profiel. Hij vraagt hoe men dat verder zal aanscherpen en uitwerken tegen 1 september 2013.

Stieve wordt na een opstartperiode geëvalueerd. Ook de heer Yüksel informeert naar de evaluatie en de volgende stappen die de VRT hierin zal ondernemen.

Bij de transversale domeinen strategische doelstellingen 16 en 17 merkt de heer Yüksel dat het informatieaanbod op Studio Brussel en MNM aangepast is. Er zijn bijvoorbeeld de kinderjournals op Karrewiet. Het lid heeft hierover een aantal vragen. Zijn de doelstellingen voor de vermelde zenders gehaald? Worden er nog aanpassingen verwacht op korte termijn om de kwaliteitsstandaard van de openbare omroep te halen?

Strategische doelstelling 22 stipuleert dat de VRT in het generalistisch aanbod wetenschaps- en educatieve programma's brengt en items op maat van het publiek. Dat aspect wordt in het jaarverslag onder de noemer sport behandeld. Misschien is hier sprake van een vergissing.

Inzake de productiestrategie blijkt de VRT erin geslaagd een sterk intern productiehuis te combineren met een voldoende divers geheel van externe productiehuizen. 69 percent van de programma's wordt intern gemaakt en 30 percent wordt uitbesteed. De interne productie beslaat 60 miljoen euro, of 30 percent van het totale productiebudget, op een doelstelling van 25 percent. De heer Yüksel stelt de vraag hoe de VRT de productiestrategie voor de toekomst plant uit te werken. Er is de 30/70-regel, maar welke rol speelt de participatie van jonge, nieuwe productiehuizen in het creatieve landschap in Vlaanderen?

Het aandeel van de Vlaamse televisieproducties en van de coproducties bedroeg 61,8 percent van de totale output op Eén en Canvas, uitgezonden tussen 18.00 uur en 23.00 uur. De doelstelling uit de beheersovereenkomst – namelijk ten minste 65 percent – werd niet gehaald. De ontkoppeling van Ketnet en Canvas wordt als oorzaak aangevoerd. Die zorgde voor ruimte op Canvas tussen 18.00 en 20.00 uur. Dat werd in eerste instantie ingevuld met aangekochte buitenlandse inhoud. De nakende ontkoppeling was al geruime tijd bekend. De heer Veli Yüksel begrijpt niet waarom daar niet proactief op is ingespeeld.

Er is een sociaal charter in voorbereiding met betrekking tot de naleving van de sociale wetgeving. Wanneer wordt dat verwacht?

Naast de pensionering van de heer Wijnants, is er ook het vertrek van mevrouw Lena De Meerleer uit het directiecollege van de VRT. Wanneer worden die mensen vervangen? Wordt daarbij een vastgelegde procedure gevolgd? De heer Yüksel ziet dat graag in de grootst mogelijke transparantie gebeuren. Is er bij de VRT een duidelijk beleid voor vertrekkende schermgezichten? De ene keer kan iemand die naar een andere zender vertrekt nog een tijdlang presenteren, de andere keer moet iemand in een achterkamer als het ware een ontluizingskuur volgen tot zijn of haar vertrek.

De beoogde cijfers voor diversiteit worden niet gehaald: 2,06 percent tegenover de ambitie van 2,5 percent. De VRT argumenteert dat het statistisch materiaal niet relevant is, vanwege de vrijwilligheid waarmee mensen intekenen. De heer Yüksel vraagt wat de relevantie is van deze cijfers, en hoe men het meetsysteem accurater kan maken.

De cijfergegevens omtrent de mensen met een beperking vertonen eveneens een tekort: 0,78 percent tegenover 1 percent. De Vlaamse overheid schiet danig tekort.

Onder de toegevoegde opdrachten, met name strategische doelstelling 36, leest de heer Yüksel dat de VRT, samen met de audiovisuele sector, werk moet maken van een gezamenlijke digitaliseringsaanpak. Hij vraagt welke rol de VRT zal spelen in de opstart van het VIAA, behalve de digitalisering van het eigen materiaal, en hoe die strategische doelstelling wordt waargemaakt met de beperkingen inzake personeel en middelen.

BVN is een internationaal uithangbord. De heer Yüksel krijgt signalen dat de Nederlandse programmering zou domineren de jongste tijd en informeert of er een goede verhouding is tussen het Vlaamse en Nederlandse aanbod.

Vervolgens gaat het lid in op de financiële resultaten. De VRT sluit het boekjaar af met een verlies van 2,3 miljoen euro of 3,6 miljoen euro beter dan gepland. Er staat ook een item 'overschot toegevoegde opdracht digitalisering archief' ten bedrage van 1,146 miljoen euro. Is dat een overschot door het uitblijven van een resultaat inzake de digitalisering?

De heer Yüksel vraagt zich af wat er gebeurt met de meerinkomsten uit de overschrijding van de grensinkomsten van de televisiesponsoring en sponsoring van niet-uitgezonden evenementen? Onder de noemer grensinkomsten uit commerciële communicatie, bedroeg de overschrijding 810.000 euro meer dan de grens van 16,5 miljoen euro. Dit wordt verklaard als extra sponsoring door de Olympische Spelen. Het lid vraagt of er een omgekeerd compensatiemechanisme speelt.

Operationele doelstelling 39, punt 4, stipuleert dat de VRT een efficiëntieverbeteringstraject opstelt. Dat biedt de garantie dat, bij een constant inhoudelijk en financieel beleid, de uitvoering van de openbare omroepopdracht na 2016 gevrijwaard blijft. Vóór 30 juni 2012 moest een plan uitgewerkt zijn. Het meerjarenplan 2013-2015 is goedgekeurd door de raad van bestuur op de vergadering van 2 juli 2012. Het lid wil graag meer toelichting bij de werkstromen, bij de middelen voor het aanbod, de optimalisatie van ondersteunende functies en diensten en de optimalisatie van de inkomstenstromen.

Wat betreft de financiering van het nieuwe gebouw, heeft het lid voor het eerst een duidelijk zicht op de afschrijvingen gekregen. Ze belopen 28,8 miljoen euro. Voor de beheersovereenkomst 2012-2016 komt dat neer op een bedrag van 16 miljoen euro die ergens opgevangen moet worden. Heeft dat gevolgen voor de dotatie van de volgende jaren? Zal het onrechtstreeks ook van invloed zijn op het aanbod?

Tot slot beklagt de heer Yüksel zich nog over de wel zeer summiere informatie die in het jaarverslag van de Var wordt meegegeven, hoewel die volledig in handen is van de VRT.

Het Vlaams Parlement heeft al eerder aangedrongen op uitgebreide transparante rapportering en het lid herhaalt die oproep.

3. Vragen en bemerkingen van de heer Wim Wienen

De heer *Wim Wienen* stelt dat de rol van de heer Wijnants in de rapportering van de VRT steeds groter is geworden. Mevrouw De Preter heeft volgens het lid woord gehouden wat de toenemende transparantie betreft. Hij vult aan dat de heer Van den Brande de parlementaire werking kent en derhalve weet dat het huis een partner is van de VRT.

De fractie van de heer Wienen betreurt dat de performantiemaatstaven voor Vlaamse producties en Nederlandstalige muziek op radio niet gehaald worden. Dat de VRT aanvoert dat er al verbetering is en dat het plafond plots is verhoogd, vindt Vlaams Belang beneden alle peil. Ook de uitleg dat de Olympische Spelen niet onder de noemer Vlaamse productie ressorteren, valt hem tegen. De heer Wienen noemt het zielig dat een openbare omroep zich, om het normpercentage aan Vlaamse producties te halen, daarop moet beroepen. Hij hoopt dan ook dat die scheeftrekking wordt rechtgezet, maar hij meent alvast een engagement ter zake te bespeuren.

Ook voor Nederlandstalige muziek zijn de normen, volgens het lid terecht, verhoogd. Hij klaagt wel aan dat nooit gespecificeerd is hoe die normen gehaald moeten worden. Er wordt een percentage op geplakt en daarmee houdt het op. De geest van de beheersovereenkomst is hierin van belang. De VRT moet daarnaar handelen. De heer Wienen hoopt dat de Vlaamse Regering niet de bedoeling had de Nederlandstalige en Vlaamse muziek vooral in daluren te spelen, of genres uit te sluiten, zoals het levenslied. Ook de VLPO heeft die kritiek herhaaldelijk en zelfs recent nog geuit. Het ging zo ver dat er is opgeroepen tot een boycot van Radio 2-evenementen. De Vlaamse podiumartiesten voelen zich bekocht omdat ze niet goed genoeg geacht worden om op Radio 2 gedraaid te worden, maar wel gebruikt worden om publiek te trekken voor de evenementen. De heer Wienen wil dergelijke incidenten vermeden zien in de toekomst. Hij begrijpt ook niet waarom de VRT meent geen publiek te vinden voor de bedoelde muziek. Ook hij wijst op de maatschappelijke opdracht van de VRT in dat kader, die bijvoorbeeld wel – terecht – blijft inzetten op het brengen van klassieke muziek bij de liefhebber, via Klara. De heer Wienen suggereert dan ook een verfijning van de bepalingen in de beheersovereenkomst ter zake. Kan men bevestigen dat het de bedoeling is een brede waaier van Nederlandstalige muziek gespreid over de daguitzendingen aan te bieden?

Voorts stoort de heer Wienen zich aan de manier waarop het diversiteitsplan van de VRT geconcipieerd is. Het is één van de stokpaardjes van de minister. De conclusies worden gebaseerd op een bereikstudie van 2012 bij 401 nieuwe Vlamingen. De groep is qua representativiteit al heel beperkt. Dat die groep dan ook nog enkel is samengesteld uit Turken, Marokkanen en Polen doet alle significantie teniet volgens het lid. Alle nieuwe Vlamingen worden verzameld onder een noemer die eigenlijk slechts drie nationaliteiten meeneemt: Turken, Marokkanen en Polen. Er zijn nog meer nationaliteiten te vinden onder die nieuwe Vlamingen en de aandachtspunten die volgens de rapportage uit de studie naar voren zijn gekomen, kunnen derhalve niet als algemeen geldend worden beschouwd.

De nieuwe Vlamingen probeert men bovendien vooral via entertainment te bereiken. Vanuit de integratiegedachte moet volgens het lid de ambitie hoger liggen: via de kerntaak van de VRT, namelijk informatie verstrekken, moeten zij ook doordrongen raken van waarden zoals democratie, gelijkberechtiging en dergelijke zaken.

Het verheugt de heer Wienen wel dat er meer aandacht is besteed aan mensen met een beperking. Het diversiteitsbeleid van de VRT spitste zich te lang toe op allochtonen en vrouwen als kansengroepen. Dat moet breder. Het lid verneemt immers dat nog steeds

acht van de tien stages bij de VRT toespitsen op de nieuwe Vlamingen en slechts twee op mensen met een beperking.

De heer Wienen begrijpt dat de heer Van den Brande in 2013 duidelijkheid wil inzake het veilig stellen van het audiovisueel archief. In eerste instantie werd die opdracht gegeven met DIVA. In afwachting van een volledige uitrol van het VIAA, gaf de Vlaamse Regering met VErDi aan de VRT de opdracht om door te gaan met de digitalisering, de annotering en de ontsluiting van het audiovisueel archief. Vooral qua ontsluiting zijn er nog heel wat problemen. Dat verbaast hem, want de cijfers geven de indruk dat de VRT grote inspanningen heeft geleverd: er zijn heel wat uren gedigitaliseerd en geannoteerd. Maar toch raakt de ontsluiting en derhalve ook het VIAA niet op kruissnelheid. Ligt het probleem bij het VIAA zelf of bij de VRT? De heer Van den Brande heeft in zijn hoedanigheid van voorzitter van de raad van bestuur al eerder geopperd niet bereid te zijn de rijkdom van het VRT-archief – die ook volgens het lid enorm is – zonder slag of stoot naar het vehikel van de Vlaamse Regering over te hevelen.

Wat betreft sponsoring en reclame, stelt de heer Wienen een toename vast boven de toegelaten limieten van 2 miljoen euro voor radioreclame en 0,8 miljoen euro voor televisiesponsoring. Dat kan incidenteel voorkomen, maar de bedragen vindt hij toch al fors. Het komt de Vlaamse begroting ten goede, maar het zijn bedragen waarvan de commerciële omroepen geen gebruik meer kunnen maken. In het licht van de Pax Media tussen de omroepen ligt dat gevoelig. De heer Wienen vraagt of het mogelijk is om de reclamewerving via de Var, dat nu volle dochter van de VRT is, in het oog te houden. De Var moet weten welke bedragen geïnd mogen worden.

Elk jaar en dus structureel komt de VRT middelen tekort voor het uitvoeren van de publieke opdracht. Wordt de opdracht te ruim bemeten of is de dotatie van de VRT niet aangepast?

Het derde kanaal nam in 2012 een goede start, die evenwel integraal toe te schrijven is aan de Olympische Spelen. Nadien zakte het gegeven in elkaar. Het kanaal beantwoordde niet langer aan de redenen die de VRT had aangevoerd voor het bestaan ervan: in eerste instantie de ontkoppeling van Canvas en Ketnet, die geslaagd is. De respectieve programmering hoefde derhalve niet langer onderbroken te worden, wat de heer Wienen ook toejuicht. Dat paste tevens in het doel om te kiezen voor een gedegen kinder- en jongerenaanbod. Tegelijk werd ook de meerwaardezoeker tevreden gesteld. Een bijkomend argument van de VRT voor het derde kanaal was om na 20.00 uur jongeren, expats en buitenlanders in Vlaanderen te bereiken. Fans of Flanders vond de heer Wienen niet slecht, maar het blijft voor hem nog steeds een heel summiere invulling. Magazinski is intussen geschrapt en er zijn geen nieuwe afleveringen besteld. Het vooropgestelde Carte Blanche wil het lid best het voordeel van de twijfel geven, maar het is pas gepland voor de tweede helft van 2014. Van uitzendingen zoals de MNM-radiomathon op het derde kanaal snapt hij dan weer de meerwaarde niet. Toch bleef de minister stevast volhouden dat het derde kanaal vanaf 1 september 2013 een volwaardig kanaal zou en moest zijn.

De heer Wienen besluit met de opmerking dat hij de opsomming van de voorzitter van de raad van bestuur van de kost per capita van een openbare omroep in Europa leuk vond, en zeker dat de VRT er als één van de goedkopere uitkwam. Tegelijk wijst het lid erop dat wat intussen 66 euro per Vlaming is, drie jaar eerder slechts 48 euro was.

Mevrouw *Sandra De Preter* repliceert dat het vermelde bedrag ook de reclame-inkomsten omvat, terwijl wat de heer Wienen aanhaalt, enkel de dotatie dekt.

4. Vragen en bemerkingen van de heer Wilfried Vandaele

De heer *Wilfried Vandaele* vindt dat de VRT mooie resultaten behaalt. De positie van marktleider is geconsolideerd. Dat maakt volgens het lid meteen ook duidelijk dat de openbare omroep zonder Woestijnvis kan. Omgekeerd lijkt dat minder evident.

Het lid is blij dat de beslissing inzake de site voor het nieuwe gebouw eindelijk is gevallen, met name dat de VRT op de Reyerssite in Brussel blijft. Hij vraagt nog enige toelichting bij de budgetneutraliteit. Zijn er met het oog op de vermelde architectuurwedstrijd al stappen gezet?

Het lijkt de heer Vandaele vooral van belang dat de VRT opmerkt dat de aandachtspunten bij de leden veelal gelijklopend zijn. Voor wat ondertiteling betreft, had de maatstaf al in 2010 gehaald moeten worden. Dat ene percentje onder de norm doet er in elk geval voor het lid wel toe. Er is ook in het kader van de nieuwe beheersovereenkomst aangegeven dat men daarop meer zou inzetten.

Opvallend feit is voor de heer Vandaele dat er minder websitebezoekers geregistreerd worden bij zowel Radio 1 als Studio Brussel met respectievelijk een verlies van 7 percent en 10 percent. Hij vraagt naar een mogelijke verklaring hiervoor.

Dat de VRT de norm voor Nederlandstalige muziek niet haalt, wordt algemeen aangekaart. Radio 1 haalt 12,9 percent in 2012 in plaats van de gevraagde 15 percent. Radio 2 komt op 27,2 percent in plaats van de opgelegde 30 percent. Het jaarverslag doet geloven dat de VRT blijft investeren om de opgelegde normen in 2014 wel te halen. Dat vindt de heer Vandaele een vreemde manier van formuleren. Het lijkt hem vooral een kwestie van verandering van mentaliteit. De beheersovereenkomst voorziet echter niet in een groeipad, maar stelt gewoon een norm voorop. De VRT maakt er een perspectief van na een groeipad.

Het lid begrijpt niet hoe het kan dat het percentage Vlaamse televisieproducties sterk daalt – van 66 naar 61,8 percent – in prime time, terwijl het absolute aantal uren Vlaamse televisieproducties toeneemt met 400 uur. 61,8 percent van de totale output van Eén en Canvas tussen 18.00 en 23.00 uur behelst Vlaamse televisie- of coproducties. Dat is iets lager dan de vooropgestelde 65 percent en de VRT verzekert een aanpak. Ook dat lijkt het lid met kleine ingrepen te realiseren.

Op 7 februari 2013 was op de website van de VRT te lezen dat men het misbruik van interimcontracten beloofde aan te pakken. Gekoppeld aan de mededeling dat er nog slechts 28 percent statutaire medewerkers zijn, vraagt de heer Vandaele zich af in hoeverre die interimcontracten een probleem vormen. Hij pleit niet voor extra statutairen, maar wil graag de verhoudingen tussen de diverse gehanteerde statuten kennen. Voor hem lijkt het alvast ook van belang mensen te laten voelen dat ze voor de omroep ook echt iets betekenen. Als iemand er echt op zijn plaats is, lijkt het dan ook logisch dat men meer aanbiedt dan een onophoudelijke opeenvolging van korte interimcontracten, oppert de heer Vandaele.

In 2012 is het plafond voor de reclame-inkomsten overschreden. Er is wat reserve en een deel daarvan zou geparkeerd worden om verwachte minderinkomsten uit commerciële communicatie in de toekomst, op te vangen. De heer Vandaele vraagt toelichting bij de desbetreffende prognoses.

5. Vragen en bemerkingen van de heer Jurgen Verstrepen

Ook de heer *Jurgen Verstrepen* ziet een positieve evolutie in de transparantie bij de presentatie van de jaarrekening en het jaarverslag van de openbare omroep. Hij onthoudt uit de

presentatie vooral het volgende: de VRT haalt de maatstaven, de commerciële inkomsten zijn gestegen, radio blijft dominant, het vertrek van Woestijns heeft amper effect en er komt een nieuw gebouw.

Schoonheidsfoutjes somt hij net zo krachtig op. Zo blijkt het moeilijk om Vlaamse muziek in de playlist te brengen. Ook meer vrouwen positioneren blijkt niet gemakkelijk. Wat hem enorm stoort, is het nattevingerwerk bij het meten van het mediagebruik van de nieuwe Vlamingen. Het lid vindt het vooral vreemd, gezien de enorme aandacht die er in de voorbije jaren aan is besteed. Dat er te weinig Vlaamse producties zijn, vindt blijkbaar ook de VRM pijnlijk.

De VRT zou transparanter zijn dan ooit, maar de heer Verstrepen stelt geregeld vast dat in antwoorden op vragen de melding komt dat iets confidentieel is. Het kan volgens hem dus nog transparanter. Een voorbeeld van een ernstig gebrek aan transparantie noemt hij de rapportage van de Var, een volle dochter van de VRT. Toen er nog andere partners in het spel waren, werd het gebrek aan transparantie om die reden gedoogd. Ook nu als volle dochter, gaat de Var volgens hem achter een waas van mysterie schuil, en dat maakt hem juist zo nieuwsgierig.

Uit de woorden van de voorzitter van de raad van bestuur maakt het lid op dat de VRT een onafhankelijk objectief baken van informatie moet zijn. Er vallen ook begrippen zoals verantwoordelijkheid. Dat geeft de heer Verstrepen een dubbel gevoel. De perceptie van journalistieke stabiliteit heeft in de voorbije jaren een deuk gekregen volgens hem. Zonder op concrete feiten in te gaan, vermeldt het lid de geruchten over leegloop van de redactie, kritiek op de hoofdredactie, discussies over hoe men daarmee omgaat binnen de journalistiek en de aanhoudende ontevredenheid. Het baart de heer Verstrepen zorgen.

Over het feit of de VRT te veel of te weinig betaald krijgt, wil hij vooralsnog niet in discussie treden. Hij wil wel weten of de Vlaamse mediagebruiker nu eigenlijk waar voor zijn geld krijgt. Wat zijn het maatschappelijk engagement en het toekomstplan in die zin van de VRT? De heer Verstrepen ziet steeds meer de focus verschuiven naar commerciële concurrentie of andere privémediaspelers. Hij ziet ook een openbare omroep die tegelijk met de commerciële zenders een front vormt tegen distributeurs, die via productiehuizen geld vraagt aan steden en gemeenten, die meer geld haalt uit de reclamemarkt en dominant wil blijven. Op teveel vlakken verschilt die openbare omroep voor het lid steeds minder van de commerciële omroepen. De heer Verstrepen verwacht dan ook een veel groter maatschappelijk engagement van de VRT. Met een verwijzing naar de Griekse situatie, stelt hij dat de VRT te weinig een neutraal mediabedrijf is in Vlaanderen dat zich defensief opstelt, in zakelijk opzicht.

Als men een kostenvergelijking maakt tussen de VRT en andere openbare omroepen uit Europa, situeert de VRT zich ergens in het midden. Bij een diepgaandere analyse, moeten ook de kanalen die aan de bedragen vastzitten, mee in rekening genomen worden. Zo is de BBC een wereldspeler, en de VRT is dat nu eenmaal niet volgens de heer Verstrepen. De ERT had meer radiozenders dan de VRT met minder geld. Op een zeker ogenblik heeft men vanuit de politiek aan de VRT opgelegd om de rest van het budget bijeen te scharrelen op de commerciële markt. Zo komt men tegen de 70 euro per capita, met die inkomsten erbij geteld en dat is niet weinig, stelt de heer Verstrepen. Hij vindt dat een correctie niet zou misstaan.

De distributie-inkomsten zijn gestegen omdat de contracten heronderhandeld zijn. De oorsprong van de prijsvork blijft onduidelijk voor de heer Verstrepen. Hij vraagt wie verantwoordelijk is voor welk aandeel van de stijging.

De andere inkomsten zouden voortvloeien uit de verkoop van de grond in Wolvertem. Dat zou 3 miljoen euro opgeleverd hebben. Toch blijft de overschrijding qua inkomsten nog eens 3 miljoen euro na verrekening daarvan. Waar kwamen die inkomsten dan nog vandaan?

Bij MNM is er een aanpassing gebeurd, aangezien nergens nog het begrip instapradio gebruikt wordt, zoals die zender in de vorige legislatuur werd genoemd. De heer Verstrepen vermoedt dat men de term nu achterwege laat omdat het beter gaat met de zender.

Het derde kanaal van de openbare omroep is tot stand gekomen zonder voorafgaande studie. In de hedendaagse mediatijden lijkt het hem onvoorstelbaar dat een openbare omroep een dergelijk avontuur inzet met niets dan goede moed, een zak geld en veel goesting. Het ziet ernaar uit dat hij gelijk krijgt dat het derde net een zorgenkind wordt. Het blijft voor de heer Verstrepen onduidelijk waar men met OP12 naartoe wil, ook financieel. Het zou gaan om ongeveer 11.960 unieke kijkers per dag. Magazinski is geschapt, Carte Blanche aangekondigd. Zelf komt hij uit op een kost van 10,3 miljoen euro, voor een kanaal dat naar zijn mening in slechte papieren zit.

De evolutie in de aanwezigheid van vrouwen verloopt voor de heer Verstrepen te traag. In 2008 was het aandeel vrouwen 37 percent en in 2012 nog maar 39 percent. Wat is hiervoor een mogelijke verklaring?

De grens van de commerciële inkomsten is overschreden. Het lijkt de heer Verstrepen perfect doenbaar om de commerciële inkomsten vooraf te plannen. De 2 miljoen euro komt uit de markt, maar vloeit niet terug naar de privémarkt. Het idee van een deontologisch commercieel charter naar aanleiding van de provocatieve reclamewerving die marktverstoring zou werken, gaf aanleiding tot een rist vragen in 2012, zowel vanuit de meerderheid als vanuit de oppositie. Alles begon met een brief van mevrouw De Preter aan de West-Vlaamse regionale omroep, omdat de Var daar nogal agressief verkocht. De heer Verstrepen vraagt een stand van zaken. Ook inzake de claim van de BBI wil het lid graag inzicht. Eerder konden niet veel vragen gesteld worden omwille van lopende procedures. Hoeveel eist de BBI van de openbare omroep en wat is de mogelijke impact?

6. Vragen en bemerkingen van de heer Bart Caron

De heer *Bart Caron* feliciteert de VRT met de resultaten, ook al heeft ook hij enige bedenkingen en aanbevelingen. Zelf meent hij dat het succes grotendeels te danken is aan de output en de geleverde prestaties, aan wat kijkers en luisteraars en bezoekers van websites te zien en te horen krijgen. Het lid concludeert graag dat de VRT één van de beste openbare omroepen is van Europa voor zowat de laagste kostprijs. Hij is een grote fan van de VRT en wuift ook de heer Wijnants met lovende woorden uit.

Vervolgens wil de heer Caron de VRT vooral aanmoedigen om op het ingeslagen pad inzake diversiteit door te gaan. Naar verluidt krijgen stagiairs nieuwe kansen en er zou een nieuwsanker uit de doelgroepen doorgroeien. Cijfermatig en qua programmering is er nog verbetering mogelijk, maar het lid waardeert alvast de geboekte resultaten.

Op pagina 21 van het jaarverslag staat een tabel over jongeren, in het kader van de benadering van doelgroepen. Het gaat over Studio Brussel en MNM. OP12 kan daaraan toegevoegd worden met de avondeditie, als het kanaal zijn plek vindt. Ook de heer Caron heeft soms zijn bedenkingen bij het derde kanaal, maar hij blijft het positief vinden dat er niet langer ingebroken moet worden in Ketnetprogramma's. De rode knop vond het lid een meer interactief en gediversifieerder systeem dat voor dezelfde prijs een ruimer aanbod garandeerde. Het probleem daarbij was de democratische toegang, omdat digitale televisie een vereiste was voor gebruik. Principes mogen in geen geval ontwikkelingen in de weg staan. Had men geduld geoeffend tot de digitale televisie helemaal doorgebroken was, dan waren bepaalde ingrepen allicht niet nodig geweest, meent hij. De meerkost van het derde

kanaal vindt de heer Caron een relatieve discussie. Ook de programma's achter de rode knop vertegenwoordigden een extra kost.

Inzake de Nederlandstalige muziek, sluit de heer Caron zich aan bij de reeds geuite bekommernissen. Hij erkent graag dat elke radiozender een eigen profiel heeft. Binnen de profielen van radiozenders ziet de heer Caron wel graag dat er ruimte wordt gemaakt voor een voldoende brede selectie van de soort muziek die wordt gespeeld, voor de lijsten die opgemaakt worden door de muziekcoördinatoren en producers. Als andere dan publieks-gerichte motieven spelen, verenigt het aanbod volgens hem.

Het Nederlandstalige repertoire omvat veel meer dan charmezangers en smartlappen. Als behoeders van de grootste culturele organisatie in Vlaanderen moet men die bekommernis delen. Dat komt ook ten goede aan de muzikanten. Voor Vlaamse producties op radio en televisie geldt hetzelfde. De heer Caron hecht er belang aan dat het kleine probleem bij de respectieve operationele doelstelling opgelost wordt.

Bij het programmeren van sport op de verschillende zenders blijft de heer Caron het bizar vinden dat grote evenementen altijd op Eén terechtkomen. Het lijkt hem niet nodig. Voor sport blijkt er nog altijd een grote terughoudendheid ten aanzien van het gebruik van uren bij het derde kanaal. Bij de Confederations Cup is een deel van het derde kanaal gebruikt om op een zeker uur naar Canvas over te schakelen. De heer Caron stelt de gangbare uitleg daarvoor te kennen: generalistische zender met groot publiek. Over het rendement op langere termijn heeft het lid ernstige twijfels. In 2012 zijn minder rechten aangekocht dan in de jaren daarvoor, met name ongeveer de helft. Hij vraagt of het hier vooral sportrechten betreft.

Wat betreft het VErDi-project wil de heer Caron nog weten in welke mate de doelstellingen daarvoor gehaald zijn. In welk tempo is men tot een redelijk aanvaardbaar niveau van digitalisering gekomen? Wat is de horizon en hoe verhoudt het zich tot het VIAA, het Vlaamse beeldarchief dat in Gent wordt opgezet?

Het is de heer Caron niet helemaal duidelijk wat er bedoeld wordt met een correctie in het kader van de operationele doelstelling inzake de cinefiele film.

Hij informeert ook naar de toekomstplannen wat betreft Stievie. Hij vraagt of het de voorzitter van de raad van bestuur interessant lijkt om ook de contentleveranciers, de aanbieder, mee te laten investeren in vormen van distributie. Dat zou de concurrentiepositie kunnen verbeteren en de functionaliteiten voor kijkers ook.

7. Vragen en bemerkingen van de heer Philippe De Coene

De heer *Philippe De Coene* sluit zich aan bij de waardering voor de resultaten van de openbare omroep. De ratio tussen publieke financiering en globale financiering, gerelateerd per inwoner van de cultuurgemeenschap aan het bereik binnen en buiten de cultuurgemeenschap, lijkt hem een van de meest optimale van Europa.

Bij vergelijking van de kwaliteit van het Vlaamse omroeplandschap, commerciële zenders inclus, met dat van andere cultuurgemeenschappen, meent de heer De Coene te mogen besluiten dat Vlaanderen het zeer behoorlijk doet. Hij is ervan overtuigd dat alles begint met een degelijke financiering, in voorkomend geval zowel publiek als privé. De openbare omroep krijgt daardoor de mogelijkheid om een hoge en gewenste kwaliteitsstandaard te halen. De commerciële zenders beseffen tegelijk dat concurreren alleen kan met kwaliteit. Omroeplandschappen in bijvoorbeeld mediterrane omgevingen kwamen door concurrentie vaak in een neerwaartse spiraal terecht. Het omgekeerde gebeurt zelden.

De heer De Coene heeft begrip voor de heikele positie van de openbare omroep. Een openbare omroep krijgt kritiek, ongeacht of hij het goed of net iets minder schitterend doet. Bij het derde kanaal krijgt het lid hetzelfde gevoel. Hij herinnert aan de vaak scherpe woorden bij de komst van mevrouw De Preter, die nadien omslaan in uitsloverij in positieve opmerkingen. Geduld loont soms, onderstreept de heer De Coene.

Qua financiering is de heer De Coene fervent voorstander van een maximaal publiek gedoteerde openbare omroep. Hij kent de argumenten voor en tegen. Tegen is dat een royale dotatie al snel als een ‘matras’ wordt gezien. Anderzijds vindt hij dat een publieke omroep niet voor iets publiek is. Onderscheidend element is net dat door een financiering uit publieke middelen de openbare omroep zich inhoudelijk niet hoeft te laten beperken. De markt speelt daar niet.

De overschrijdingen van de toegelaten eigen inkomsten noemt het lid marginaal. Het viel hem veeleer op dat van de 446 miljoen euro inkomsten, waarvan slechts 27,2 miljoen euro uit distributie wordt gehaald, dus een fractie, uit content die aan de man gebracht wordt via instanties die daarvoor commerciële modellen ontwikkelen. 6,1 percent van de inkomsten komen daar vandaan. Hij veronderstelt dat dit historisch gegroeid is, maar toch vindt de heer De Coene dat weinig. Het betekent dat alles wat er gemaakt wordt, en waarvoor ongeveer 70 miljoen euro uit de commerciële markt moet gehaald worden, maar 6,1 percent vertegenwoordigt. Mensen kopen intussen wel abonnementen om de openbare omroep en andere zenders te bekijken. Het betreft bovendien alle distributie-inkomsten samen: Vlaamse, Nederlandse en allicht Duitse en andere beheersvennootschappen. De heer De Coene vraagt wat meer uitleg bij de repartitie van de inkomsten. Hij heeft het gevoel dat er sprake is van een scheeftekkings.

Het decreet Signaalintegriteit is eenparig goedgekeurd omwille van twee redenen, refereert de heer De Coene. In eerste instantie omwille van de integriteit van het signaal stricto sensu, maar verder ook om een beter evenwicht te bewerkstelligen tussen wie inhoud maakt en wie inhoud verdeelt. Dat zou een meer billijke verdeling in het genereren van inkomsten moeten garanderen.

De heer De Coene vestigt de aandacht op de distributie-inkomsten, in het kader van dit initiatief tegen agressief gedrag inzake het commerciële aspect. Om het televisielandschap op hoog niveau te houden, is enige inschikkelijkheid onontbeerlijk. Het gaat niet op om zich offensief op te stellen ten opzichte van een niet-openbare regionale televisiezender of een niet-openbare commerciële omroep. Het lid heeft de indruk dat de onderlinge verstandhouding tussen alle partijen veel vlotter en gemoedelijker is geworden en de dialoog opener. Hij hoopt op die weg verder te kunnen.

Soms stelt hij zich wel de vraag of het altijd nodig is het onderste uit de kan te halen. Met de laatste generatie Vanthilt zijn vragen gerezen in die zin, met het oog op de financiering. De heer De Coene maakt wel duidelijk het onderscheid tussen de zotte prijzen die men vraagt en de zotte prijzen die men bereid blijkt te betalen.

Naar het project rond de jongerentelevisie is de heer De Coene zeer nieuwsgierig. Dat krijgt zijn volledige steun en vertrouwen. Boeiende televisie maken voor de jongere generaties wordt volgens hem een uitdaging voor alle openbare omroepen in Europa. Hij refereert aan een concept dat in West-Vlaanderen al loopt, radio Quindo in Kortrijk, waarmee men probeert verschillende jongeren in diverse niches te bereiken. Via medialabs en andere technische knepen wordt hen de technieken van het media maken aangeleerd op een leuke manier. Het zijn allemaal potentiële contentleveranciers. Bovendien ziet hij ook de gemeenschapszin toenemen. Iets meer uitleg bij een dergelijk project lijkt hem wel zinvol met het oog op het uitvoeren van de beheersovereenkomst.

Eén ding houdt de heer De Coene nog wel bezig. Hij heeft bij het televisiekijken het idee dat er een soort van nomenclatuur bestaat onder een aantal mensen die steevast in elkaars programma opduiken of dezelfde gezichten die telkens weer overal verschijnen. De heer De Coene wil zeker niet op inhoud spelen, maar vindt dat een verschraling en een soort van inteelt. Wordt dat eigenlijk bijgehouden wie waar wordt uitgenodigd? Dat lijstje kan volgens het lid ruimer.

V. ANTWOORDEN VAN DE VRT EN BESPREKING

De heer *Luc Van den Brande* erkent dat de raad van bestuur van de VRT heel wat bekommernissen van de commissieleden deelt. In de tweede helft van de jaren negentig haalde de toenmalige BRTN een aandeel van 23,6 percent. Met het oog daarop ontsproot een discussie over de zin van een openbare omroep. Een dergelijke trend ombuigen, is altijd moeilijk. Dat leidde noodzakelijkerwijs tot een hertekening van het landschap.

Strategische punten die toen aan bod kwamen, betroffen in eerste instantie de positionering van de VRT. Een openbare omroep is geen overheidsomroep, al was er een lange periode waarin dat wel zo goed als een feit was, stelt de heer Van den Brande. Toen werd in alle partijbureaus ook bijna met de chronometer nagegaan wie hoeveel tijd toebedeeld kreeg. Op een aantal domeinen was er sprake van rechtstreekse inmenging. Wat men kan doen vanuit het politieke niveau, is het kader uittekenen. De spreker verzekert dat men geprobeerd heeft dat fair te doen. Het mediabeleid wordt in een democratisch bestel uitgezet door de regering, na goedkeuring en input van het parlement. De strategie op de hoofdlijnen wordt evenwel vastgelegd door de raad van bestuur. De heer Van den Brande maakt duidelijk dat het operationeel management zo onafhankelijk mogelijk moet kunnen functioneren. De ambitie van de openbare omroep gaat uit van drie aspecten. Ten eerste wil men kwaliteit leveren op alle domeinen. Ten tweede wil men geen nicheomroep zijn, maar een meervoudige opdracht invullen en zich derhalve niet tot één doelgroep beperken. Een derde ambitie is een referentie te kunnen zijn voor andere spelers in het medialandschap. Een globaal sterk medialandschap ontwikkelen is nodig.

Binnen het ontwikkelde kader is er wel een plan en zijn er ambities. Het huidige management volgt volgens de heer Van den Brande een duidelijke, coherente en strategische werkwijze en heeft een duidelijke visie op de toekomst van de openbare omroep.

Of de VRT zijn geld waard is, blijft een heikele discussie. De heer Van den Brande verwijst naar de positieve waardering van 84 percent globaal over wat de omroep brengt. Hiermee mag men allicht wel aannemen dat de VRT haar geld waard is. Of de omroep ook alleen op overheidsmiddelen zou moeten kunnen teren, is een andere vraag en volgens de spreker mogelijk niet het beste model. De VRT wordt alert gehouden door evoluties in het medialandschap. Het gaat erom de juiste verhoudingen aan te houden bij wat men ook doet, maar er moeten soms wel stappen gezet worden. De huidige verhouding tussen de overheidsdotatie en het genereren van eigen middelen ligt ongeveer op 70/30 percent. Dat afgetekend tegen de 6,1 percent distributie-inkomsten, ten opzichte van de totale opbrengsten ter waarde van 446 miljoen euro, kan tot vragen leiden. De argumenten voor signaalintegriteit waren niet van commerciële aard, onderstreept de heer Van den Brande, ook al zijn die legitiem. De VRT argumenteerde vanuit het principe dat content bewaakt moet worden en integraal moet worden uitgezonden. Dat vloeit voort uit een aantal bijkomende, specifieke verplichtingen van de VRT in de beheersovereenkomst.

De heer Van den Brande benadrukt dat het derde kanaal geen algemeen kanaal hoort te zijn zoals Eén. Het is noodzakelijk de evoluties van het medialandschap op de voet te volgen. De kwestie rond een jongerenaanbod is niet alleen voor de Vlaamse openbare omroep een probleem. Als concreet voorbeeld geeft hij de uitbreiding met een derde van Technopolis ten behoeve van de groep jongeren tussen 12 en 18 jaar. Een aantal gevoelselemen-

ten van die leeftijdsgroep kloppen niet langer met het bestaande format van televisie en radio. De raad van bestuur heeft zich nog tijdens de meest recente vergadering zeer lang over het derde kanaal gebogen, om het doel, de invulling en ook wat het nooit kan zijn, te bespreken. De invulling zal geleidelijk aan gebeuren, al ziet de spreker zelf nog altijd een tekort inzake wetenschap en educatie in de ruimste zin. De raad van bestuur kan zich niet mengen in hoe de invulling gebeurt, maar kan wel strategische lijnen uitzetten die ertoe strekken bijvoorbeeld ten aanzien van bepaalde groepen iets te doen. OP12 moet bovendien zoeken naar opportuniteiten om op het derde kanaal te brengen. De discussie over achter of voor de rode knop blijft een enorme paradox, en bewijst volgens de heer Van den Brande nogmaals dat men altijd meteen de keerzijde ziet van wat er gebeurt.

Inzake het archief kan de heer Van den Brande enig goed nieuws brengen. De kostprijs van het digitaliseren zou mogelijk meevallen, door een aantal nieuwe spelers op de markt. Ook de termijn zou kunnen meevallen. In het verhaal van het VIAA wil de raad van bestuur fundamenteel mee sturing kunnen geven. 70 percent van alle archieven zijn van de VRT. Als dat met gemeenschapsmiddelen wordt samengebracht, lijkt het de heer Van den Brande nogal wies dat er zeggenschap is met betrekking tot het digitaliseren, maar vooral ook over wat er met het resultaat gebeurt, met name het beschikbaar stellen ervan. De andere taak van het VIAA is inderdaad de ontsluiting. De gedigitaliseerde archieven worden naar scholen, culturele initiatieven en de gemeenschap gebracht, die uiteindelijk heeft bijgedragen tot de totstandkoming.

Inzake de productiestrategie, gelinkt aan de ambitie van kwaliteit, lijkt het de spreker van belang dat de VRT als nucleus optreedt voor een talentenbank die zich dan kan ontwikkelen. Op voorstel van het management en na de beslissing van de raad van bestuur, zijn dan ook al een aantal deuren principieel geopend voor andere productiehuisen. Die kunnen allicht bijdragen tot talentontwikkeling hierin gesteund door de VRT.

Het concept BVN vindt de heer Van den Brande prima, al is hij het ermee eens dat de verhoudingen tussen Vlaanderen en Nederland exact gerespecteerd moeten worden, zowel kwantitatief als kwalitatief.

Voor het gebouw is een tijdslijn vooropgesteld tot 2019, wanneer het in gebruik kan worden genomen. De architectuurwedstrijd zou ongeveer negen maanden in beslag nemen en wordt uitgeschreven midden 2014 nadat eerst een aantal andere stappen zijn gezet ten behoeve van het project.

De raad van bestuur gelooft rotsvast in het Stievieproject. De evaluatie was gunstig. Voor verdere operationaliseringsplannen verwijst de heer Van den Brande naar de gedelegeerd bestuurder.

Tot slot gaat hij nog in op de opmerking over het feit dat iedereen altijd dezelfde goeroes en gezichten van diverse plumeau op het scherm brengt. Ook hij vindt dat een heikel punt. De raad van bestuur heeft dan ook uitdrukkelijk aan de nieuwsredactie gevraagd de lijsten van mensen die worden aangezocht te verbreden, bekende Vlamingen maar ook experts. Dezelfde zorg geldt overigens meer algemeen voor andere programma's. Dat zou de verkokering moeten tegengaan. De heer Van den Brande geeft toe dat dit een kwalitatief werkpunt is.

Op voorstel van de gedelegeerd bestuurder zal vanaf 1 september 2013 mevrouw Sophie Cooreman in de voetsporen van de heer Wijnants treden. De procedure voor de opvolging van mevrouw Lena De Meerleer is ingezet.

Mevrouw *Sandra De Preter* voegt toe dat het VIAA per 1 september 2013 met de VRT een overeenkomst moet sluiten over de middelen die ter beschikking zijn voor 2014. De

gesprekken verlopen goed, met uitzicht op een duurzame oplossing en samenwerking tussen het VIAA en de VRT. De voorwaarde is dat de middelen die voor projectwerking aan het VIAA zijn toegekend, ook verlengd worden. Ze waren toegekend voor twee jaar.

Het optimisme van mevrouw De Preter vindt zijn oorsprong in de technologische versnelling die is doorgezet inzake digitaliseringstechnieken. De automatisering neemt toe en de volumes die op de markt gebracht worden ook. Er ontstaat derhalve een competitieve markt, wat de prijzen drukt. Er zal iets meer tijd en een zorgvuldige planning nodig zijn voor de digitalisering, maar met de goedkopere technieken moet een oplossing voorhanden zijn. Ze verwacht meer nieuws in september 2013.

De testresultaten van Stieve zijn uitermate positief en het concept kan dus op algemene steun rekenen. De raad van bestuur heeft de wens geuit het ook op de markt te brengen. Dat ligt niet eenvoudig, stelt mevrouw De Preter, maar er lopen gesprekken met de commerciële omroepen.

Met betrekking tot De Vijver-televisie kan mevrouw De Preter zonder omhaal stellen dat exclusieve relaties niet aan de orde zijn, met geen enkel productiehuis. Er moeten de facto schotten zijn tussen de zenders VIER/VIJF en het productiehuis Woestijnvis en dat is vooralsnog niet het geval. Samenwerking kan derhalve vooralsnog niet. Als Woestijnvis opnieuw producties wil aanleveren, moet op dat moment geëvalueerd worden of ze aan de voorwaarden voldoen. Er zijn geen concrete gesprekken.

Wat betreft de Vlaamse muziek kende de VRT in de voorbije vijf jaar een positief groeipad. Het aanbod aan Nederlandstalige producties is continu gegroeid en de norm voor Vlaamse muziek wordt gehaald. Het is niet zo eenvoudig te realiseren, verzekert mevrouw De Preter. De VRT engageert zich er expliciet toe de norm te halen vanaf juli 2013, voor Radio 1 en 2. Slechts achttien maanden na de optrekking van de norm, wordt de norm dan ook gehaald. Dat dit stante pede zou gebeuren, is nooit realistisch geweest.

Qua diversiteit aan muziek weerlegt mevrouw De Preter ook met klem dat er bij de VRT geen schlagermuziek gedraaid zou worden. Men weigert helemaal niet om dat uit te zenden. Er is wel een heel gamma aan genres uit te zenden, die moeten allemaal aan bod komen. Dat de heer Somers in Dag Allemaal verkondigt dat schlagermuziek luisteraars zou verjagen, geeft niet de mening, noch het beleid van de VRT weer. In het totale Nederlandstalige aanbod van Radio 2 nemen schlagers 15 percent in. De spreekster weerlegt de stelling dat Nederlandstalige muziek alleen 's nachts gespeeld wordt. Na een constructief gesprek met VLAPPO, is er gezorgd voor een contactpersoon met een warm hart voor dergelijke muziek.

Vervolgens gaat de spreekster in op de vragen over bijkomende besparingen en het efficiëntieplan. Dat laatste is eind juni 2012 gepresenteerd aan de raad van bestuur en ook goedgekeurd. Daarna is het opgenomen in het meerjarenplan. Als de VRT budgettair op het spoor zit, dan is dat mee de reden. In het kader van het efficiëntieplan is ook aangekondigd dat verdere afvloeiingen noodzakelijk waren. De filosofie daarachter is dat de omroep zich ook klaar moet maken voor de toekomst. Enerzijds moet er derhalve voor gezorgd worden dat er voldoende middelen zijn om te investeren in nieuwe media, anderzijds moeten op andere plaatsen in de organisatie waar automatisering van functies mogelijk wordt, bepaalde types van functies verder afgebouwd worden. Dat behelst een geleidelijk transformatieplan, mede met besparingsdoelstellingen.

In dat kader is er onderhandeld met de vakbonden. Er is een akkoord bereikt over het aandeel van die besparingen op het personeelsbudget. Het akkoord omvat diverse onderdelen, waaronder uitstroom, maar ook een regeling inzake interimcontracten. Er is voor geopteerd om in vaste contracten te voorzien wanneer mensen jaar na jaar interimcon-

tracten hebben gekregen. Er zijn duidelijke afspraken en het pakket levert op termijn een netto-uitstroom.

Het is met het oog op de productiestrategie en de verhouding tussen wat intern en extern gebeurt, niet het doel om exact 25 percent extern te doen. De beheersovereenkomst bepaalt dat minimum 25 percent van de producties extern moet worden gemaakt. De verhouding ligt vooralsnog op 70 percent interne producties en 30 percent externe producties, in lijn met de beheersovereenkomst. Hoe dat zal evolueren, is moeilijk te zeggen, maar de VRT acht het wel van belang de externe productiehuisen kansen te geven en ook daar aan talentontwikkeling te doen. Er worden ook andere vormen van samenwerking overwogen.

Mevrouw De Preter verduidelijkt dat het meetsysteem voor Vlamingen van vreemde origine en personen met een beperking een probleem is dat in vele overheidsdiensten de kop opsteekt. De VRT zal met de Vlaamse overheid een proefproject opzetten en hoopt dat ook andere overheden daarvan kunnen profiteren. Het meten blijkt in heel Europa een heikele kwestie.

De doelstellingen inzake het derde kanaal en jongeren liggen vast in de beheersovereenkomst. Die heeft het over een participatief project waarbij jongeren mee content maken. Magazinski is daarop niet het juiste antwoord, al noemt mevrouw De Preter het een uitstekend programma. Carte Blanche zal in de plaats treden. Jongeren hebben een fundamenteel ander mediagebruik. De VRT beschouwt het als zijn opdracht om te zoeken naar manieren om daarin een nieuwe rol voor televisie te vinden.

De heer *Willy Wijnants* verduidelijkt nog een en ander inzake de commerciële communicatie en het overschrijden van het plafond. Tot 2011 was er sprake van de knipperlicht-procedure. Vanaf 2012 had men het over de compensatieprocedure, maar de technieken zijn identiek. In 2011 zat de VRT evenwel onder de ondergrens en moest de overheid 2,9 miljoen euro bij financieren. Voor 2012 zit men nu boven de bovenlimiet en moet de VRT teruggeven. Nochtans doet de Var identiek dezelfde inspanningen op de reclamemarkt en is het resultaat niet beter of slechter. Met de opmaak van de beheersovereenkomst is het plafond immers volledig herijkt. Men heeft zich geplaatst op anderhalf miljoen euro van dat plafond, van het niveau van opbrengsten van 2011. De VRT zal derhalve permanent blijven flirten met het plafond, stelt de spreker en hij vindt dat juist prima. Het is niet de bedoeling nog ooit de ondergrens te bereiken. Dat zou zeer veel extra besparingen impliceren.

Met betrekking tot de bijkomende besparingsinspanningen heeft de heer Wijnants het liever over de nood aan een continue efficiëntieverbetering. Die moet de facto gebeuren omdat twee factoren daartoe nopen. In eerste instantie zou de evolutie van opbrengsten de eerstvolgende jaren zeker beneden het niveau van de kosten blijven. Die evolutie van opbrengsten wordt geraamd op 1,5 percent per jaar, terwijl een belangrijk deel van de kosten, meer dan 40 percent, met name de personeelskost, veel sterker stijgen.

Ten tweede is in het kader van de opmaak van de beheersovereenkomst ook het dossier van de pensioenverplichting van de statutairen opgelost. De pensioenverplichtingen worden naar de Vlaamse overheid overgedragen, mits de VRT een bijkomend engagement zou aangaan inzake patronale lasten. Die meerkost zal systematisch toenemen en evolueert van 1 miljoen euro in 2012 naar al 4 miljoen euro per jaar in 2016.

Dat er geen bijkomende dotatie ten behoeve van de financiering van het nieuwe gebouw nodig zal zijn, kan de VRT staven omdat de exploitatiekosten in de toekomst ook veel lager zullen zijn dan in het huidige gebouw. Er is benchmarking gebeurd. De exploitatiekosten zouden tot 5 miljoen euro minder bedragen per jaar. Het gebouw is kleiner, met name 40 percent minder in oppervlakte, maar ook compacter. Ook de kost van onder meer security

kan daardoor teruggedrongen worden. Bovendien zal het veel energie-efficiënter zijn, wat ook die factuur doet dalen.

De VRT stelt ook een valorisatie van de site op de Reyerslaan in het vooruitzicht. Echt cijfers van ramingen naar voren schuiven zou niet verstandig zijn, met in gedachten dat ook de projectontwikkelaars meeluisteren.

De heer *Veli Yüksel* komt nog terug op het feit dat sport met eigen omkadering door de VRM niet is meegenomen als Vlaamse productie. Is dat vooraf met hen bekeken?

Mevrouw *Sandra De Preter* antwoordt dat het niet is opgegeven. Ze kan ook niet aangeven wat het zou hebben opgeleverd als dat wel was meegerekend.

De heer *Veli Yüksel* wil weten wat men bedoelt als men stelt diensten te zullen afstoten.

Mevrouw *Sandra De Preter* verbetert dat het vooral gaat om ondersteunende functies. Een dienst behelst een volledige entiteit. Ze geeft het voorbeeld van postverdeling.

Tot slot herhaalt de heer *Veli Yüksel* zijn vraag naar een beleid inzake de overstap van schermgezichten en stelt er een aandachtspunt van te willen maken.

Mevrouw *Sandra De Preter* erkent dat er niet echt een beleid voor is, maar ze meent dat het onmogelijk is om een one-size-fits-all-concept te hebben in dat verband. Niemand maakt bovendien de overstap van de ene op de andere dag, stipt de spreker nog aan. Daarnaast is er ook nog de arbeidswetgeving en dus opzegtermijnen die gerespecteerd dienen te worden. Het punt wordt wel meegenomen ter overweging.

De heer *Luc Van den Brande* is het met die stelling eens, maar er moet een vorm van niet-concurrentiebeding of ontluizing zijn. Dat geldt ook in het kader van andere opdrachten. De spreker verwijst naar de wet van 1951 inzake het beding bij handelsvertegenwoordigers. Een tweede issue is dat het statuut of net het niet-statuuut van de betrokkene niet richtinggevend mag zijn om een bepaalde houding aan te nemen. Het kan derhalve niet dat omwille van de soort van werkverbintenis andere regelingen gelden: zo mogen in zelfstandig dienstverband werkenden bijvoorbeeld geen soepeler regeling krijgen.

De heer *Jurgen Verstrepen* wil het argument dat bij een openbare omroep reclame nodig zou zijn om de omroep scherp te houden, ten stelligste ontkrachten. Het beste bewijs daarvan is voor hem het feit dat de best scorende programma's van Woestijnvis in een niet-commerciële omgeving, de VRT, enorme kijkcijfers en dus ook marktaandeel haalden. Die zijn bijna copy conform overgezet in een commercieel model, met onderbrekingen in een commercieel raster. Ze halen nog maar een vijfde of een tiende van wat ze bij de VRT genereerden. De VRT heeft derhalve geen commercialiteit nodig om goede televisie te maken. De kracht van een openbare omroep schuilt voor het lid juist in het feit dat men voor degelijke kwaliteit gaat en weinig commercie.

De heer *Luc Van den Brande* is het daarmee eens, maar stelt dat hij bedoelde dat het mogelijk is dat men onvoldoende scherp en alert is om creatief te kunnen zijn als men alleen van overheidsdotaties leeft. Hij stelde niet dat commerciële inkomsten zonder meer zeer goed zijn voor de creativiteit. Iedereen beroemd is bijvoorbeeld een uiterst sterk programma en waardige opvolger van *Man bijt hond*, oppert de spreker. Waar ruimte geschapen wordt, moet men die nemen.

De heer *Jurgen Verstrepen* stelt voor om aan de topproducers van de VRT eens te laten horen dat ze spitsproducten maken omdat er reclame is en voorspelt over een dergelijke

uitspraak boze reacties. Tot slot wil hij nog weten of de inkomsten uit reclame via mobiele platformen en internet uitsluitend inkomsten van Pebble-media zijn.

Dat wordt bevestigd door de *sprekers van de VRT*.

De heer *Philippe De Coene*, voorzitter, dankt de aanwezigen voor hun uiteenzetting en toelichtingen.

Philippe DE COENE,
voorzitter

Bart TOMMELEIN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

BAN	boodschap van algemeen nut
BBI	Bijzondere Belastinginspectie
BRTN	Belgische Radio- en Televisieomroep Nederlandstalige Uitzendingen
BVN	het Beste van Vlaanderen en Nederland (de Nederlandstalige publieke televisiezender in het buitenland)
DIVA	Digitaal VRT-Archief
EBU	European Broadcasting Union
ENA	Elektronisch Nieuwsarchief
ERT	Ellinikí Radiofonía Tileórasi, de voormalige Griekse openbare omroep
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
hr	human resources
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
MEMO	Media-Momenten
MNM	Muziek eN Meer
PPM	Portable People Meter
SBS	Scandinavian Broadcasting System
SIM	Subscriber Identity Module
Var	Vlaamse Audiovisuele Raad
VErDi	VRT Erfgoed Digitaal
VIAA	Vlaams Instituut voor digitale Archivering en ontsluiting van het Audio-visueel erfgoed
VLAPO	Vlaamse Podiumartiesten
VMMa	Vlaamse Mediamaatschappij
VRM	Vlaamse Regulator voor de Media
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie
vte	voltijdsequivalent